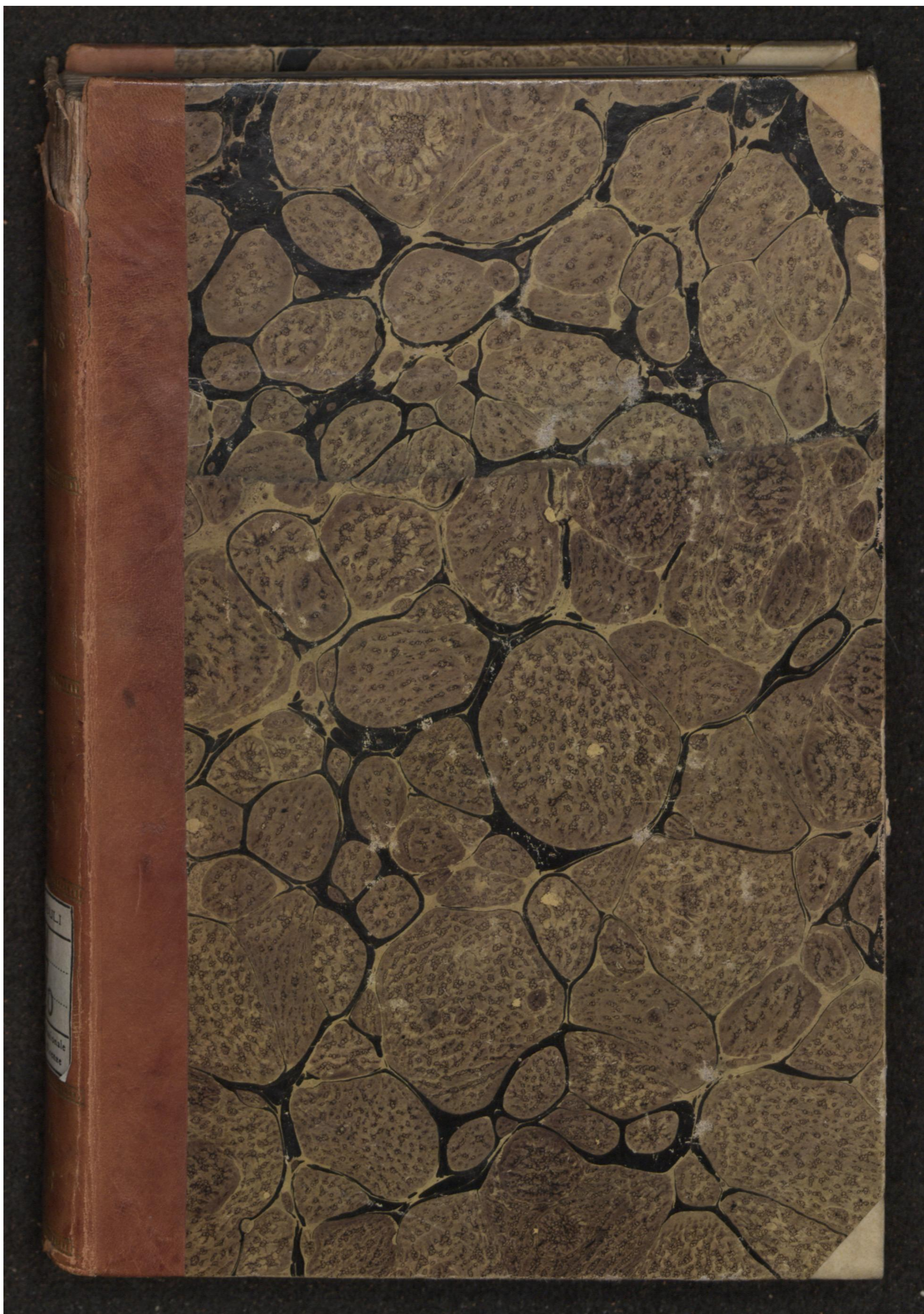
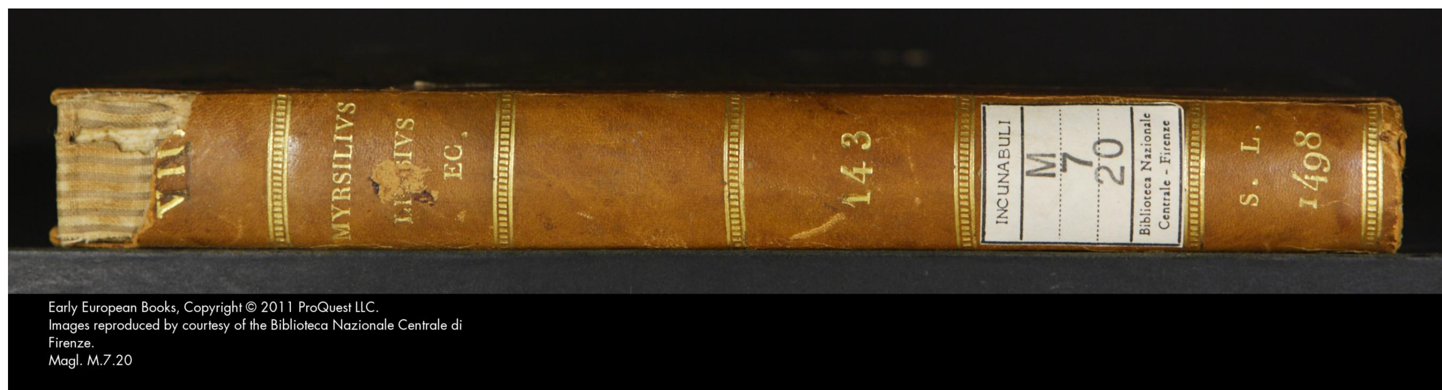
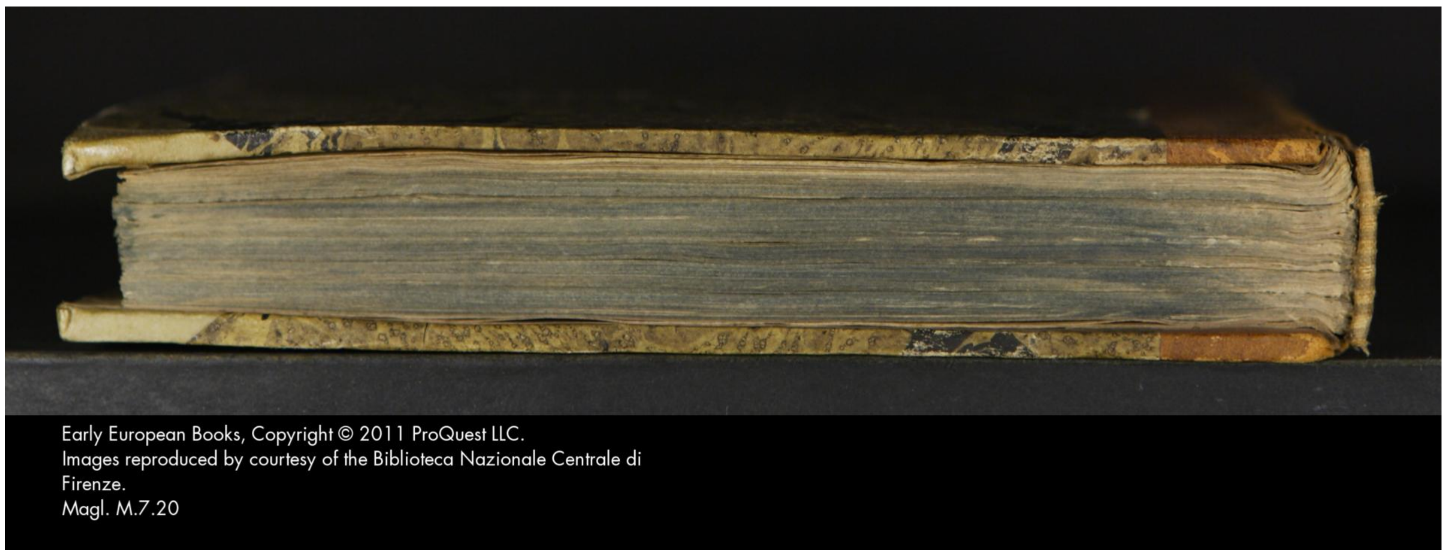
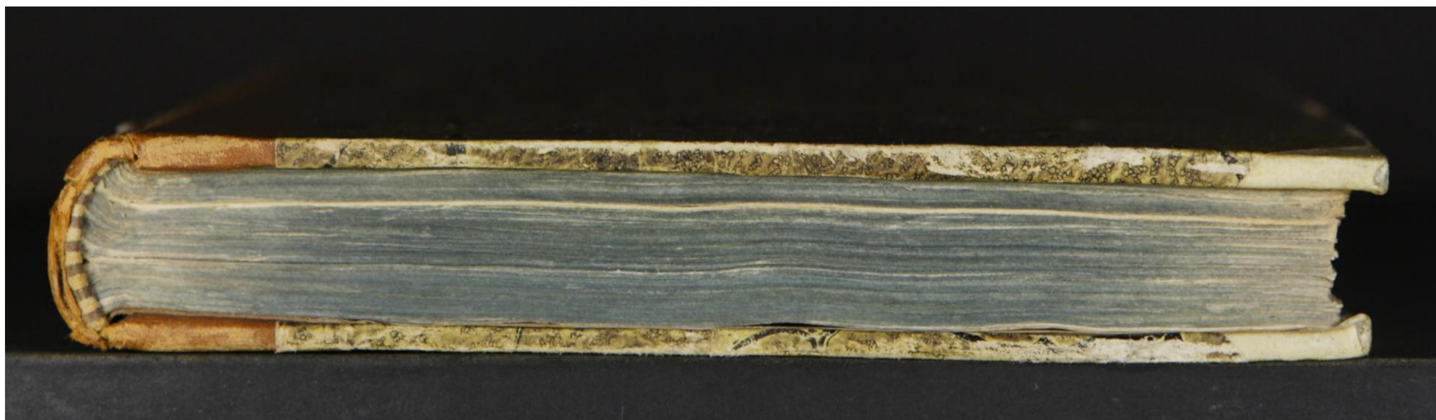

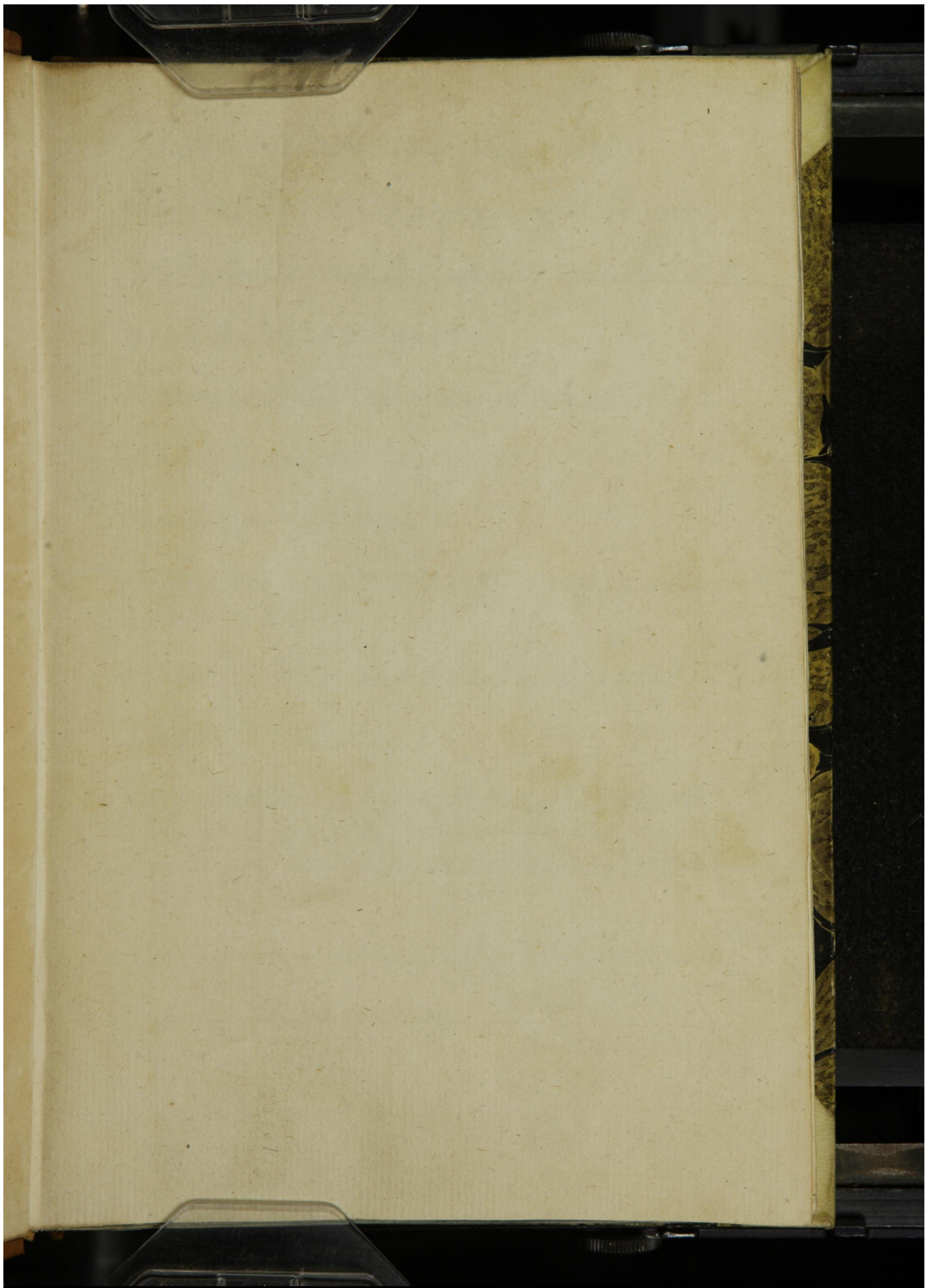

MYRSILIVS
LESBIVS
EC.
143
INCUNABULI
M
7
20
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze
S. L.
1498

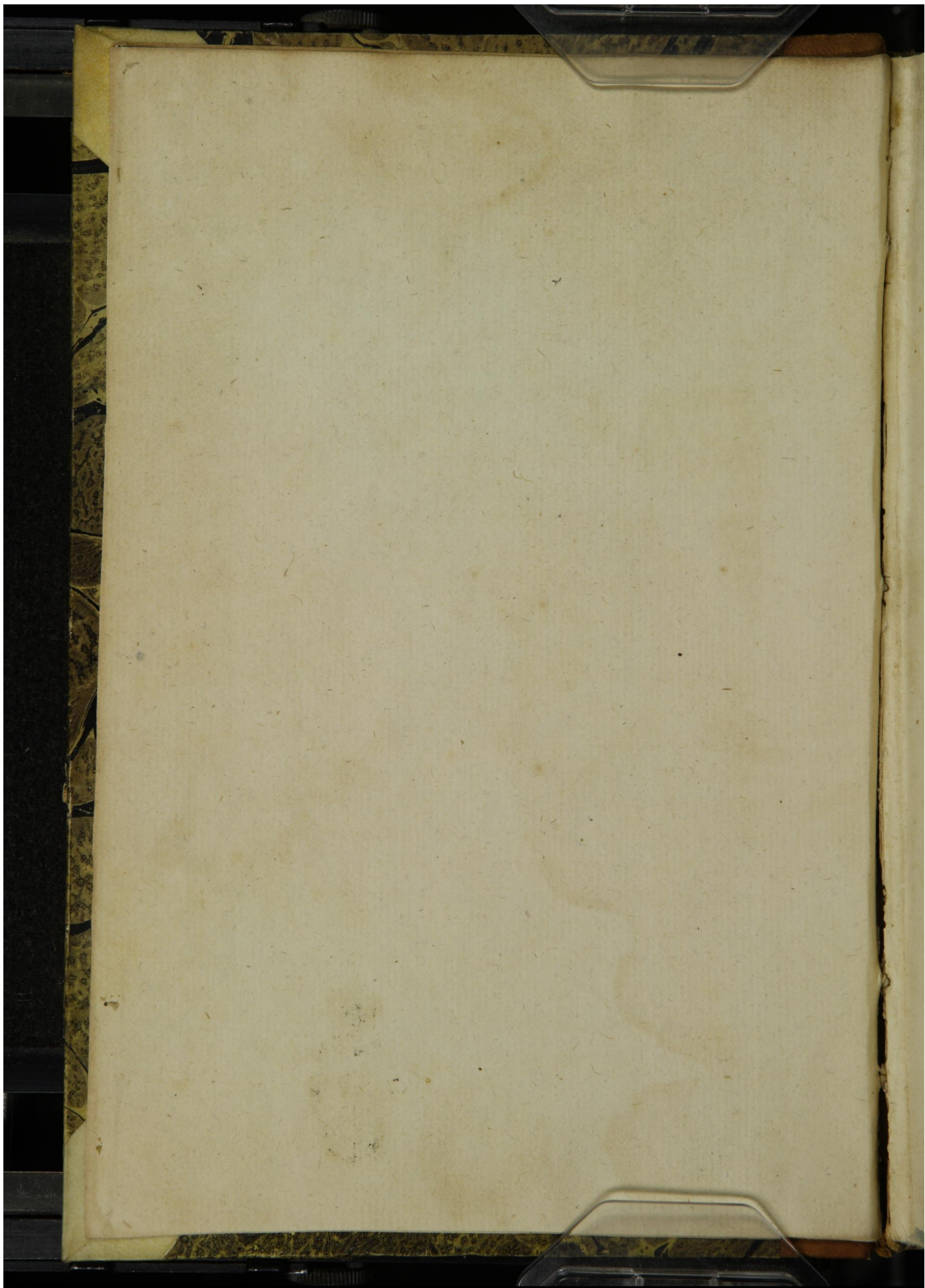

a

Auctores Vetustissimi Nuper in lucem editi.

Myrsil9 Lesbi9 Historic9 de origiẽ Italiæ & Turrenorꝝ.

.M.Porcius Cato de origine gentium: & urbiũ Italicarꝝ.

Archilochus græcus de temporibus

Metasthenes Persa de Iudicio tẽporꝝ & Annaliũ Persarũ.

Philonis Breuiarium de Temporibus.

Xenophon de Aequiuocis.

.C.Sẽpronius de chorographia siue descriptione Italiæ: & eius origine.

.Q.Fabi9 Pictor de aureo sæculo: & de origiẽ urbis Ro.

Antonini Pii Itinerarium.

Berosus Babylonicus: dignitate chaldæus de Temporib9 cui titulus est Defloratio Berosi chaldaica. Hunc autẽ librum scripsit Atheniẽsibus ad emendandos Antiqtatum complurimos errores.

Manethonis Aegyptii Historici Supplemẽtũ pro Beroso

Decretum Desiderii regis Italiæ

MYRSILVS LESBIVS

MYRSILI LESBII HISTORICI DE ORIGINE ITALIAE ET TVRRENORVM LIBER.

Caput. I.

TALIAM coluere Græci: Arcades: Veneti: Lygures: Ardeates: Rutuli: Siculi: Pelasgi: Iapiges: Lacedæmones: Salẽtini: Pelii: Eniani: Achei: Oropitæ: Pilii: Pisi: & eiuscemodi. Horum primus Enotrius Arcas cum Peuccino fratre colonias transportauit ubi habitabãt tũc dicti Ausones: ubi nunc Enotria regio est: e regione Peuccinorum: Hæc fertur prima colonia ex Græcis: paulominus quindecim ætatibus ante ruinas Troiæ.

Caput. II.

Turrenis originẽ quidẽ suspicant̃ fuisse a Lydis. Existimãt enim Atu regi Meoniæ ꝓpugnato Herculis & uirginis Omphales filiæ Iardanæ reginæ Meonũ: fuisse geminos Lydũ & Turrenũ. Cũ regnũ neq; duos caperet: & neq; terræ sterilitas ingentem multitudinẽ pateretur sorte Ato iacta: Lydũ successorẽ designauit: Turrhenũ uero cũ maiore parte populi ad quærẽdas nouas sedes foras abire iussit. Is in septẽtrionalem Thyberis partẽ ueniens: eiusq; totã medietatẽ a fontibꝰusq; ad locũ ubi erat priscis Vmbris habitatio tenuit: & cũ eis cõsedit & cohabitauit: & urbes dictas hactenus Meonias & Turrhenias ædificauit.

Caput. III.

Sed hi aperta mẽdacia fingunt. Nã de gentis antiquitate & origine magis credit̃ ipsi genti atq; uicinis q̃ remo/

tis & externis. Magis igit credit ipsis Lydis & Turrhenis atq; his uicinis Romanis: & q cõsentiũt in eorũ patria historia & origine: q̃ qbus uis aliis q̃uis alias eruditissimis.

Caput. IIII.

Cæterũ quæcũq; hi patrii historici dicũt: aduersant supradictæ traditioni de Turrheno Meone. Eteni Xanthus Lydus in patria historia: nullũ Turrhenũ Aty fuisse scribit: sed geminos Lydũ & Torebũ: a qbus Lydos & Torebos in Asia populos esse tradit: in nullo penitus differentes: nisi quadã ꝓlatiõe: & quidẽ parua ut Dores & Attici. Quis ergo ex Lydis historicis Turrhenum filium Atus & fratrem Lydi: misit in primã medietatem thyberis: ubi antiquissimis Vmbris fuit prisca habitatio.

Caput. V.

Quũ etiã siqd tradit de bello pelasgico Xanthus: asserit pelasgos antiquiores Atu: aggressos bello Thusciam: quæ quondã Vmbria dicta est occupasse Crotonem: inde Thyberinã regionẽ inuadẽtes ẽt ipsam Turrhenã cepisse: & cum Turrhenis cohabitasse: & ab eis plurimã militarẽ pitiã didicisse præcipue nauticã: qua tũc toti orbi erãt admirabiles: de qbus fabulant græci: q̃ in delfinos uersi sũt: qui nauib9 alludũt: & his socii fiũt. Re. n. uera tũc Delfini ob pyrraticã simul & dominiũ maris dicebant. Erãt. n. classe potẽtes: & undiq; colonias trãsportabãt. Argumẽto sunt q Turrheni dicunt: in insulis Atticis & faucib9 Thraciæ. Nãq; Turrhena simul lingua: & cũ qbus habitãt loquunt: & eosdẽ deos ut Turrheni colũt: & eisdem litteris utunt. Quare non põt dici ab aliquo Atus filio: qui ante Atum Pelasgũq; regẽ inueniunt dicti Turrheni: Et mul-

tarum coloniarum auctores eodem nomine atq; ritu: ante Atum præscriptarum. Hæc a Lydis didicimus.

Caput. VI.

Nunc qd de se Turrheni dicāt est inferendū. Primū ridens se ab aliquo aduena denoiatos: q se solos indigenas in Italia existimant: atq; a uetustissimi dei sui quē Ianum Vadymōna uocant filio Razenua nominât. Tetrapolim quoq; suā Etursiā eiusq; partē Boltursenā: Betuloniā Tussam: & Harbanū cognomine Calumbū a luco nūcupāt: eāq; a suo deo aureo sæculo mox post inundationē terra℞ nedū ante Atū conditā asserūnt. Nam & ab inundatione ipsa suū agrū sua patria lingua uocāt Saleumbrone: ubi primū geniti Vmbri. Producūt quoq; suæ uetustatis uestigia multa: ut deos: ritus: mores: litteras: leges. Quæ profecto oīa congruūt his quæ ꝓbatiores Græci historici tradunt. Scribūt. n. solos Turrhenos in Italia uetustissimos esse: qui neq; ab aliis pendēt origine: neq; ut cæteri côuenæ & aduenæ: sed ꝓpria regione se oriūdos: quādoquidē uetustissimi differūt deis & moribus nedū ab aliis Italiæ populis: sed etiam a uicinis Crotoniensibus & Perusinis a fronte & a ꝓximis Phaliscis a tergo: quos inter medii iacent. Nam cunctis Thuscis dii deæq; sunt Iuppiter & Iuno: soli Turrheni colunt Ianum & Vestā: quos lingua sua uocant Ianib Vadymōna: & Labith Horchiam.

Caput. VII.

Ipsi quoq; Romani fatent̄ Etruscos esse uetustissimos & aureo sæculo natos: a qbus aras ritus: diuinationes: colonias & disciplinas habuit prisca Italia initio sumpto a prima eorum tetrapoli dicta Etruria: a qua illos Romani

Etruſcos cõgnominant. Non eſt igitur aduerſariis ulla uia qua probent eos Turrhenos a filio Atus habere uel nomẽ uel originẽ: ſed id nomen deſumpſiſſe a Turſibus: qa ipſi Surſes & Surſenas ſi ſunt urbes pontificiæ: & Turſes ac Turſenas ſi

Caput. VIII.

Quod ſi etiam ad hos uenit Torebus filius Atus: utiq; non ab eo aduena nominâti ſunt Turrheni indigenæ: ſed ecõtrario ab eis Terobus fuit cognominatus Turrhenus a Græcis. Igitur & ſi totã Italiam coluerint Græci: ut noſtri tradunt: ex ipſis tamen Lydis & Turrhenis uiciniſq; Romanis: falſa eſſe oſtendimus: quæ cõtraria his de Turrhenis multi ut diximus conſcripſerunt. Finit.

.M. Porcii Catonis De Origine gentium & Vrbium Italicarum fragmenta.

Ræci tam impudenti iactantia iam effundũtur: ut quoniã his dudum nemo reſponderit: ideo libere a ſe ortam Italiam & eandem ſpuriam ſimul & ſpurcã atq; nouitiam: nullo certo auctore aut ratione ſed per ſolã inſaniã fabulentur. Quã ob rem nũc ut cæteris latinis uiã faciã: quæcũq; memoria ꝑdita gentibus Italiæ ſunt & nũc Romano impio ſubditis diis uolentibus ſcribere inſtituo.

Italiæ ſplendidiſſima origo fuit: tum tẽpore tũ origine gẽtis. Cepit enim aureo ſæculo ſub principibus diis Iano: Cameſe: Saturno gente Phenica & Saga: quæ poſt inundationem terrarũ per orbem prima colonias miſit. Et de

mundi qûidem origine autores non paria sentiunt. Nam Chaldæi sibi sempiternitatē persuadent. Phenicibus uero ac Sagis magis placet origo. Inter utrosq; conuenit ante Nynum circiter annis quinquaginta & ducentis: quibus durauit aureum sæculum: terras fuisse inundatas: & in Scythia Saga renatū mortale genus. Siue enim ab æterno mundū existimes: & ignis principio cuncta tenuerit: & sensim in sua loca elementa coeuntia homines produxerint: siue ut fertur ante aureum sæculum terras subrutas inundatio possederit: & exsiccata humo apparuerint homines: equidem principatus originis semp Scythis tribuitur: a quibus auctis colonias per orbem missas ferunt.

Et ex his uenisse Ianum cum Dyrim & Gallis progenitoribus Vmbrorum rateq; cum coloniis per thyberim uectum: ad leuum thyberis Etruriam tenuisse locum: ubi colonias incontinente primum exposuit, & ipsum deum simul Vaticanum habitum dictumq; fuisse. Et regionem Vaticanam idest uagicanam dictam: ꝙ ibi Ianus quasi in cunis natam primumq; uagientem Italiam exceperit: Inde cum coloniis a Vagicano progressum in tractum Vmbriæ fundasse regiam & fani Olympum fossamq; sacrasse: & Augustalem Turrhenam: non longe a regia dicasse: ubi ad salutandum regem. xii. coloniæ nonis lunaribus conuenirent. Inde duodenis coloniis fasces ad continendos rudes scribunt singulo prætoriano lictori: quatuor & uiginti armatis ingenuis distributis. Eas posuit Colonias ad ripas quidem thyberinas Ianiculum: & Arin Ianum: ad ripas Arni totidem phesulas: & id idem Atyn Ianū. Ad littus Etruscū quatuor: pheregene: Volcen: Vo/

laterra:Cariara:quæ & latine luna. In mediterraneis quatuor:Ogygianum:Aretium:Rosellas:Volsinium. Paulo post dextrũ thyberis latus regulis suis permisit. Camesi a quo Camesenæ duæ:& Saturno a quo Saturnia olim qđ nũc Capitoliũ:& ab ea late Saturnia terra. Hæc prima fuit aurea illa ætate:& quidem angustissima origo Italiæ.

Caput. XII.

Italia cõplura a diis & ducibus sortita fuit nomĩa:a Iano quidem Ianicula:quem quidã Enotriũ dictum existimant:quia inuenit uinum & far. Camesena a Camese: & a Saturno Saturnia:Saleombrona quoq; a gẽtilibus. Durauit Saturnia nomen totidem ferme annis quot ante aurea ætas usq; ad Apim deo℞ Italiæ ultimũ: ut Antiochus Syracusanus scribit:a quo Apenina quã Taurinã idẽ interpretatur:& si græci de more quidã a bobus Herculis:uel quos opimos gignit italia ut ait Hellanicus: aut a Vitulo egresso:ut Herodotus uel quidam græci boues uocant italos:ut fabulator Timæus:dictam existiment. Inde a duobus fratribus altero Hesperia:altero Italia postremum nomen retinuit. hiis nominibus principio nũcupata fuit Italia circa tyberim:ut qui inter omnes Italiæ amnes:in omniũ deo℞ & principum tutela esset:atq; imperii totius ex his cõmunis sedes:a quo in principio & origine ipsa Italiæ Albula nomen a Ianigenis habuit. Diuiditur autẽ in Apeninos montes:& cisapeninam & transapeninã Italiam.

Caput. XIII.

Alpes omnes Italiæ colonias fuisse Thuscorum incolæ asserunt:& ab ipsis uel ducibus uel capitibus originũ:nomina gentibus & locis indita:ut Rhetii a Rheto rege Ly-

dorum:& Veronenses:a uera colonia Thusca:Comensenses a fani regiis Volturrenis a quibus uallis Volturrena: & Osci a quibus Oscela. Histria quoq; a duce misso a Iano nomen retinet. At Græcorum quidam scribunt dictum ab Istro amne cognomine Danubio:cui Dane gentes accolæ nomen impressere:fabulanturq; ramũ ex eo in Histriam effluere:inq; Hadriaticum mergi. Fingunt alii Argonauim in Histriam primũ ab Istro e montibus humeris uectam:& in Hadriaticum demissam. uidelicet tanta est in mentiendo Græcorũ uanitas simul & leuitas:ut ab histri ostiis ad eius fontes immensa gentium spatia transuolarint: & amnes etiam obstantes tranarint:& humeris ea conuecta cõnauigarint:ut etiam in Italia mentiendi sibi loca inuenient. Nescio Argonaui ne Græci aquas:an Argonauis humeris montes nauigarit.

Venetia est omnis ora circum sinum maris post Histriam usq; ostia Padi. Quibusdam placet a Tylauento illos exordiri. Nam Taurisanos Persæ gentẽ ab Api duce cõditam asserunt. Venetis cunctis prima origo phaetonthea est: quæ Græcis occasionem mentiendi de phaetonte & Eridano præbuit. Posterius mixta his nobilis stirps Troiana:a qbus Patauiũ suo cõditore inclytum.

Omnia sub Alpibus transpadana loca prisci conuenæ Thusci missis coloniis tenuere:ab hisq; multa loca nomina retinent. Plura deleuerũt Galli:qui primi Arunte Clusino duce alpes transcenderunt:& sensim ab omni Gallia cisalpina Etruriam pepulere:ab hisq; nomen sortita retinet Gallia cisalpina:qua Mantua suo cõditore Ocno Bianoro & Thuscorum rege illustris. Penetrauere transalpes

Boi:Senones:Insubres:& aliæ galliæ trásalpinæ gentes. Gallia cispadana olim Bianora a uictore Ocno: postea Felsina dicta usq; Rauénam:nunc gallia Aurelia & Emilia a Romanis ducibus nomen habet. Princeps metropolis Felsina primum a rege Thusco conditore: Inde a successore Bono Tuscaniensi Bononia dicta. Spiretum padi ostium a Pelasgis conditoribus Spyra dictum:& a Diomede instauratum. Nouaria ante ab Herculis Aegyptii nomine Lybia:& a cognomine Aria Aegyptio uocabulo Leonina:sed a Lyguribus instaurata:nouaria dicta est. Olanum ante ab Thuscorum duce:qui cum Oropiis coloniis ibi primus insedit: quorum origo incerta uti Comi:Bergomi Lycinofori:& aliquot circa populorum: inde ab insubrium principe nomine Medo adaucta: Mediolanum nomen seruat. Padus ante a duce Coloniarum Eridanus: sed a profunditate Botigon ab Etruscis:& Botigum a Lyguribus:& a circa arbore Picea: Gallice Padus nuncupatur. Post Padi ostia Rauéna:Sabina stirps. Interiit Saga oppidum Etruscorum: uti & Atria:a quo mare Atriaticum:quod nunc Hadriaticum. Gallia flaminia a Rauéna ad Ariminũ:a comitibus Herculis conditũ:a quo cognominatur. Ab eo ad Anconá Senegallia a Senonibus dicta pulsis Etruscis:nunc Gallia Togata.

Sequitur fragmentum hoc paruum.

Ancona prius Picena uocabulo Etrusco simul & Aboriginum dicta.

Galliam Togatam primi coluere Lyburni & Siculi: quos pepulere Vmbri: hos Etrusci trecentis & amplius

eorum ualidissimis oppidis iusti more belli expugnatis. Eos tandem uicere Galli. Piceni lingua Etrusca genus sacrum dicitur orti a Sabinis. A Picenis ad Garganũ montem aliis & aliis temporibus diuersæ gẽtes tenuere. Marsia duce Lydorum in quibus Asculum. Precutii: in quibus Hadria siue Atria. Vestini: in qbus Amiterni. Marrucini & Peligni in quibus Cursellum. Orton & Sulmo. Frentani primũ a Lyburnis & Dalmatibus: inde his pulsis a Thuscis orti: quorum lingua Larinum metropolim uocauerunt: idest nobilem principem. Laronẽ enim Etrusci & Larunem & Arunem uocant nobilem principem. Inde in transpadana Larium lacum: & in Thuscia Larones amnes: & Arunes coloniæ: & uiri Arunes: quos Thusci secũda declinatione: Romani & Græci sicut Atlas tertia declinant & proferunt Aruntes.

A Gargano ad Brundusium coluere Celii: unde Apuli Daunum Apuli Boi: in quibus Arpe: Canusium Barariũ. Sub his Apeninus ex transuerso diuidit in duo fines Italiæ: quos inter Tarentinus sinus iacet. Circunq; ipsum undiq; e magna Græcia Ad orientẽ uero magnæ Græciæ pars est Enotria Arcadum: & Calabri prius Ausones: ad quos Græca uerbositas fert uenisse primam Græcoꝝ classem annis ferme quatrincẽtis ante ruinas Troiæ: cũ Enotrium ducẽ Arcadũ post Troiam censitã adnauigasse in Calabriã tradat Antiochus Syracusanus: & circa orã maritimã posuisse colonias. Et ut parcius mentiantur Græci: ab eo quondã dictam Italiam Enotriam scribunt: cum ab initio Italiæ a uetustissimo rege Sabinoꝝ & Etruscoꝝ penes quem erat imperiũ id nomen sortita fuerit.

A leucoperta ad Sarnum amnē uicinū Neapoli tenuere diuersi populi Vmbri: Itali: Samnites: Siculi: Peucini: Picentini & Etrusci: quorū urbes sunt Clusium: Pestum: Elea nunc Velia: Inter amnem Volturnum & montes Apenini. Sabelli sunt proles Sabinorum: ut nomē est argumēto: a Latinis Sānites: a Græcis Saunites appellati.

A Thyberi ad Sarnum incoluere primi Aborigines proles Vmbrorum. Princeps his urbs uetustissima Camerena a Camese condita: non procul ubi postea Alba Thusci his admixti: Osci qui nunc Capuani. Volosci quos uocamus Volscos: quibus metropolis fuit Ansur nunc Taracina: Stabia: Antini: Hortenses: Longhani: Oscori: Macrani: Nuetini latine grauiscæ. Picenti: Sorani: Pherentinates: Phregenates: Sanguini Thusculani: Certinenses: Vrsentini: Volcentani.

Roma principio sui pascua bobus erat. Circum thyberim septem rupes sibi perpetuæ in Erniddo succedentes: cāuis paruis distinctæ erant: sub quibus alueum thyberis quandoq; egressus paludes in planiciem rupibus subsidētem inferebat. Saturnus primus incoluit Capitolium: Italus Auentinum: Roma palatium. Celius cum Tuscis Celium & Viminalem: Romulus cum palatio: in quo quadratam Romam condidit etiam Exquilinū tenuit ab Excubiis dictum: quas illi Lucumo dedit more Thusco. xii. lictorum idest trecentorū armatorū ad custodiā corporis simul & dignitatem: quia Tacius non erat sine suspitione infidæ societatis.

Etruria olim Italiæ princeps ab eorum metropoli regia sic cognominata: a Thyberi in Macram diffunditur.

CATO DE ORIGINIBVS

Gens prima illorum maritima Lygurum dicta a filio phae-
tontis Lygure quē montani Lygures pheriton nuncupat.
Post thyberina ostia pheregene primum Etruriæ oppidū
in uicino littore dictum a genio Iano qui prmus ibi colo-
nias posuit:& a pheritone idest Phaetōte q colonias adie-
cit:uti in Luguria mōtana ubi a genii coloniis genua op-
pidum:& ab adiectis pheritianis id idem coloniis: amni
proximo & regioni phæretianæ nomen reliquit. Primus
omniū græcorum Phaeton ex Actica soluens cū Lygure
filio multis ætatibus & sæculis ante Enotrium Arcadem
colonias adiecit Italico littori:ab ostiis thyberinis usq ad
Niceam Massiliensium:& in medio portum Lygurnum
a filio nuncupans:ultro citroq litus omne Lyguriam di-
xit. Verum etrusci & eos secuti Romani ab ostiis Thyberi
nis Etruscum uocauerunt usq ad caput Etruriæ. Inde Po
pulonicum ab urbe metropoli Popium Romāe Puppiū.
Postremo a Lygurno portu ad Macrā:ad cuius fontes est
Apua oppidum: Apuanos Lygures uocant:montanos ue
ro omnes Lygures qui a Macra in Niceam effunduntur.
In montanis lyguribus sunt portus Herculis ægyptii. Nā
Lybarnū in hiis est a nomine simul & cognomine illius.
Græci:ubicunq nomen Herculis audiunt:putant esse su-
um a nomine sumentes argumentū: cum tamen ille neq
nomine Lybi9:a quo deuicti Lybii:sed Alceus dictus sit:
neq dictio Hercules sit græca sed ægyptia. Nam illi He-
raclio idest Iunonis gloria cognomen fuit.

Gens prima etruriæ maritima est. Oppida in his Phe-
regene Alsium: Agilla quæ & cære:a Pelasgis conditum.
Pyrgus: Grauisce ab aere dictū: Cose: Volce: Thelamon:

ab argonautarum principe cum in Etruriam ad Lucumones profectus Hercules Alceus lacum cyminiũ effecit. & puella Faula ſubrepta ex Fano ad Euandrũ perrexit. Vmbro fluuius limes tractus Vmbroꝝ: Caput Etruriæ limes Etruſcoꝝ Phaliſce: Populoniũ nauium & claſſis Etruſcoꝝ olim princeps. Volaterræ & uada eius. Piſa condita a Piſis alpheis pelaſgis. Luca illuſtris Lukio Lucumone rege Thuſcoꝝ. Lucus & montes Feroniani. Luna: Cariara ab Etruſis dicta: a græcis Selene. Apua in trãſitu Apenini ad fontes Macræ: unde apuani Lygures ab arno ad Macrã.

A Thyberi ad cyminia iuga: ſecunda gens Thuſciæ eſt: cognomine a Thuſcis Lartheniana: ideſt metropolis Eniana. Larthem enim ſummũ regum uocant. Enianum uero urbs in ea ab Enetanis pelaſgis condita: quam Vei Etruſci pulſis pelaſgis ampliatam: a principatu ꝓuinciæ ſimul & conditoribus priſcis Larthenianum. Romani uero a genere populi Veiens uocauerunt. Oppida in his ſũt Sabum in Sabatia a Sabo conditum: Larthenianum cognomine Veiens. Nepe fallaris. Soracte: Phaliſcoꝝ mons apollini ſacer: Phaliſcanum: Pheſcennium: Vmbricum: a priſcis Vmbris dictum: Flauianum: Arcennum: Meſium a quo ſilua Meſia: Roſulum: Aræ Mutiæ: Sutrium apelaſgia conditum ab inſigni grano dictum. Romana ſocietate inclitum. Capina a qua Capinates: Lacus cyminius & Troitũ Phaliſcorum: finitimum Etruſcis.

Gens tertia Thuſciæ tranſcyminia: a Cyminiis diffunditur ad Piſtorium. In his Volturrena ſub radicibus cyminiis iacens cognomine Etruria: a qua tres gentes Etruriæ appellantur Etruſci: ut a communi Metropoli: & ager

CATO DE ORIGINIBVS

Etruſcus antea Vmbronus dictus ubi umbri orti. In eo a/gro Ferentia: Troſſolum: Meonia: Meonum: Turrhena: Volturna Sub Volturrena Aruntes ueteres cogmine Ca/millarii: longius Blere Olena: Tuſſa Nana Larthes oppi/dum: Sale Vmbrona: Cort Noſſa: Cort Enebra mons Co riti in iugis Cyminiis: e regione mons Phiſcon quæ & arx Iti: Volſine: Pelii: Oropite Sentinas: Cluſium uetus a pu/gna ſed a duce Comerſol: montes Tumniates: Sora: Soa/na non procul Saturnia lapides a Ioue compluti in auxi/lium Herculis contra Lygures Etruſcos gygantes: a filio dicti Lamones: amnis Pelia: mõs Pelius. Mons Tumnias Roſelle: Vmbro in monte Sena colonia: Phocenſes Piſto/rium: Vmbro amnis: Stellates: Fluentini qui & Arnienſes Cluſium nouum: unde Cluſentinus tranſitus Hannibalis Aretium: Crotona a Crotone ſocio Herculis condita. Sena mõ.

Apeninus mons italiam in duo ſecat. Radices ſub pe/nino trãſitu Hãnibalis ĩ Alpib9 a nicea ad ipſũ ferme peni nũ ĩ latitudinẽ extendũt: & uſq; ad Macrã Lygures mon tani incolũt: a Macra itẽ ad fontes thyberis ad infeꝝ ma/re Thuſci: ad ſupeꝝ galli Aureliani & Emiliãi. A fontibus rurſus thyberis ad Narẽ Vmbri inhabitãt. Principio Ty/phernũ: & in fine Ameria Tuder ſunt. Galli oẽm Vmbriã pulſis etruſcis occupauerunt: exceptis Typherno: Eſiſio: Hyſpello: Fulgineo: & uetuſta Veiorum prole quã Veilũ brã. i. Veiam ꝓlẽ antiquã Vmbrã dicũt: in quibus princi pes ſunt Spoletũ: Tuder: Meuania & Ameria ferme non centis annis & amplius reſt tuta ante Perſe bellum a Veis Etruſcis antea cõditã: duce Ameroe Atlantis itali ex Ple/yona uxore filia. A Nare porro amne uſq; ad Equiculos

tenent ſabini a Sabo cōditi Sabatio Sangni gentili edito Inde ad fontes Sarni amnis:ſabelli Sabinoꝝ ꝑles īcolūt.

Sangni gentilē Sabi ꝓnunciant Sabini:Sanctū Romani Sagā Barbari:a quo & Sagi primi Thuſci ideſt pontifices & ſacri expiatores. Ex quo patet leuitas cū loquacitate græcanica quæ a Lacedæmoniis ortos ſcribunt Sabinos:& Græca origine a Seuome dictos fingūt. Sed Roma tum rudis erat cum relictis litteris & diſciplinis Etruſcis:mirabunda Græcis fabulis:reꝝ & diſciplinaꝝ erroribus ligaretur:quas ipſi Etruſci ſemper horruerūt:neq; ob id latinas quidē uoluerūt ſuſcipere uſq; ad Cecynnā Volturrenū magiſtrū quadrigaꝝ & augurum principem:patrem Menippi & auum Menodori:quos ante illum pater eius Volturrenus:auuſq; Titus & ꝓauus Turrenus ſemp Romanis principibus cariſſimi renuerūt:cum ad eas recipiendas urgerent̄. Nam ipſe Turrenus patre Elbio Volturreno & regum Etruſcoꝝ ultimo ad lacum Vadymōnis cæſo:Equidē ad reddendā urbem Etruriam anno ſecūdo Olympiadis cēteſimæ uigeſimæ quartæ allici potuit:ſed ad recipiendas latinas litteras nunq̄ perſuaderi potuit.

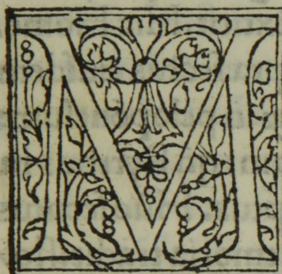
Palatinum collem Roma Itali filia:ſed prius Palatini Aborigines tenuerunt: qui ex agro Rheatino ad paſcua ouibus quærenda illo profecti ſunt. Argumento eſt Vellia Palatini altera pars:a uellenda lana:ante his mōſtratā Etruſcam tonſuram appellata.

Capitolium dictum a capite inuento fluente ſanguine dum Iouini templi fundamenta iaceret princeps Tarquinus. Nam antea Tarpeius a Tarpeia ibi ſcutis Sabinorum obruta:ſed prius Saturnus uocabatur. Sub eo Ianus

quadrifrons Quirinus a uictoria Lucumonis a Quirino colle mouentis.

Quirinalis a Iunone Sabinorum dea quam illi curitim idest hastatam Iunonem uocant. Etenim hastam Curim & Curinam proferunt: quia his simul & Etruscis non est littera. q. sicut Romanis. Inde quirites

Archiloci Græci de Temporibus Liber.

Aseas Phenix Damascenus: libro nonagesimo septimo historiarum asserit ante Nynũ ferme ducentis quinquaginta annis fuisse inundationẽ terrarũ: & quendã cui testimoniũ phibet Moseus antiquissimus historicus liberatũ circa fluuiũ Araxim ad montes Caspios: tũq; recenti cælo & rudi humano genere uixisse aureã uitam: in qua nullo ferẽte legẽ: natura ipsa uiuebat᷑: quousq; Nynus & Semiramis arma populis inferentes: primi uitã uiciare ceperũt humanã. Tradunt igit᷑ Caldæi uno & trigesimo atq; centesimo ab Ogyge anno regnasse apud se Saturnũ auum Nyni: annis sex & qnquaginta: primũq; Babyllioniæ fundamenta iecisse. Hunc secutũ fuisse filiũ Belũ Iouẽ: & rexisse Caldæos & Assyrios annis duobus & sexaginta: Nynum uero duobus & qnquaginta. Semiramidẽ duobus & quadragita. Ea Babylloniã magnitudine indicibili extruxit. Supputantur igitur a Nyno ad secundũ annum Spheri quo ortus est Deucalion anni unius & quinquaginta supra. cccc. septincenti uero a prima inũdatione nouimestri: a qua ad Troiam colligit Maseas annos nõ minus octo & uiginti supra octingentos.

Regnatũ uero fuit Troiæ ſub regibus ſex:ſub Dardano quidem uno & triginta annis:ſub Erictonio quinq; & ſeptuaginta:ſub Troe ſexaginta:ſub Ilo quinq; & quinquaginta:ſub Lamedonte:ſex & triginta:ſub Priamo.xl.

Secuti ſunt anni quincenti a captiuitate Troiæ uſq; ad .xxiii. Olympiadem in quibus floruerunt Homeri octo. Horum primus in annalibus Teutei regis Aſſyriorũ traditur:qui uigeſimusſeptimus a Nyno extitit. Hic Homerus ut ibi traditur:fuit Smyrmeus & præfectus eiuſdem regis paulo ante deſcenſum Heraclidarũ in pelopõneſum: anno.xx. Demophõtis regis Atheniẽſium: quã Pyrrhus in tẽplo Apollinis fuit ab Oreſte interemptus. Hũc ſecutus eſt Homerus Chius:qui ut Chyẽſiũ memoria tradit:floruit arte medicinæ anno.xix. Melãthis regis Atheniẽſiũ. Alius fuit Homerus patria Cumæus:qui ut ipſi Cumæi phibẽt:enituit magica magis q̃ litteratura:anno.xxiiii. Codri regis Athenienſium. Quartũ:ciuem ſuum prædiuitẽ Salaminenſes Cyprii efferunt: arte inſtitoria inclytum: anno octauo Agaſti Atheniẽſis. Biẽnio poſt emerſit Homerus Colophonius:quẽ illorũ annales migratione Ionica prædicant effluxiſſe:arte pictoria ſimul & ſculptili. Sextus fuit Atheniẽſis: qui ut ipſi ſcribũt:illuſtris reuocatiõe abolitarũ legum & nouarũ latione floruit ſub Archyppo. Septimũ Argiui habent:Muſicæ atq; geometricæ diſciplinæ præceptis admirabilem:anno decimoſeptimo:Diogeneti Athenienſis.

Vltimũ hũc Homerũ ætas noſtra cernit:qui olympiade.xxiii. & a Troiæ excidio anno quincenteſimo: patria Meon Olympico certamine uictor:iudicio totius græciæ

eximius poetarꝝ est habitus: & ei soli ius tributũ emẽdãdi characteres & nomina & linguã Græcam: quæ ut ferunt Cadmus Samothrax fere Barbara & plena ruditatis attu/lit: sub excidiũ Troianum: cum reuersus esset a fuga quã inierat ob certamen quod illi prisca uxor intulerat ꝓpter nuptias supinductæ Armoniæ. Sunt ergo nũc characte/res ab Homero forma elegantiore. Nam primi barbariẽ quandã uetustam & nõ phenicã ferebant: quia nihil phe/nicum habẽt ut cernimus: sed Galatharum & Meonũ fi/guras retinent. Idem Homerus reformauit characteres & grãmaticæ præcepta primus dedit: cum antea quisq; ser/mone scriberet: simul & loqueret̃ uernaculo: Quæ pro/fecto eriã Italia quæ & magna græcia suscepit. Hactenus de temporibus. Finis.

Metasthenes Persa de iudicio tporꝝ & Annaliũ Persarꝝ.

Vi de tpib9 scribere parãt: necesse est illos nõ solo auditu & opĩone chronographiã scribere: ne cũ p opĩones scribũt uti Græci: cũ ipsis pariter & se & alios decipiãt: & p omnẽ uitã aberrẽt. Verꝝ absq; ullo errore fiet: si solos an/nales duarꝝ monarchiarꝝ assecuti: cæteros oẽs ut fabulatores reiecerimus. In his enim tã liq̃de atq; uere digesta sunt tempora: reges & noĩa q̃ apud eos splendidissime regna/tum est. Neq; tamẽ omnes recipiẽdi sunt qui de his regibus scribunt: sed solum sacerdotes illius regni: penes quos est publica & ꝓbata fides annaliũ suorꝝ: q̃lis est Berosus. Nã is Chaldæus oẽ tẽpus Assyriorꝝ digessit ex antiquorꝝ annalibus quẽ solũ uel maxime unũ Persæ nũc seq̃mur.

METASTHENES PERSA

Is ergo tradit ante Ninũ ducentis & quadraginta nouem annis regnatum fuisse sub tribus diis regibus: quorũ qui primus uniuerso imperauit orbi fuit Ogyges: qui præfuit inundationi terrarum. Inde Saturnus fundata Babillonia regnauit annis sex & quinquaginta: Belus Iuppiter eius filius duobus & sexaginta. Nynus eius filius qui primus monarchiam cepit: annis quinquaginta duobus. Semiramis: quadraginta duobus. Zameis: annis triginta octo. Arius: triginta. Aralius: quadragita. Xerxes Baleus triginta. Armatrites: triginta octo. Belochus priscus: quinq; & triginta. Baleus iunior: duo & qnquaginta. Altadas duo & triginta. Mamitus: triginta. Mancaleus triginta. Spherus: uiginti. Mamelus triginta. Sparethus quadraginta, Ascatades: quadraginta. Amyntes: quinq; & quadraginta. Belochus iunior: quinq; & uiginti. Bel lepares triginta. Lamprides triginta duo. Sosares: uiginti. Lampares: triginta. Pannias: qnq; & quadraginta. Sosarmus: decem & nouem. Mytreus uiginti septem. Tautanius: trigintaduo. Teuteus: quadraginta, Tyneus triginta. Dercylus quadraginia. Eupales: triginta octo. Laosthenes: quadraginta quinq;. Pyrithydias: triginta: Ofrateus uiginti. Ofraganeus: quinquagita. Ascrazapes: q̃draginta & duo Tonosconcoleros. xv. Hũc Græci Sardanapallũ uocãt. Hucusq; Berosus. Nos autẽ illum imitati: nullo alio auctore usi sumus: q̃ publica Susiana bibliotheca: in qua annales Persarum ferunt fuisse Belochum tertium: Sardanapalli clandestinũ hostem: qui eius militiæ præfectus erat.

Is cum Arbace tum Medorũ principe partitus est monarchiã ea lege: ut Belochus Babylloniã Arbaces Medeã

atq; persas regeret. Itaq; interfecto & ex seipso flammis in iecto Sardanapallo: Monarchia bipartita fuit. Apud Medos in ea: hii regnauerunt annis qaatuor & trecentis. Arbaces uiginti octo Mandanes: quinquaginta Sosarmon: xxxx. Arti Carmin: qnquaginta. Arbianes: duo & .xx. Arceus. xl. Artines: uiginti duo. Astybarus cũ Apãda filio: uiginti. Apanda solus triginta. Hoc Cyrus & Darius deuicto: regnauerũt annis triginta sex. Nam ante reunitam monarchiã: regnauerũt in Perside annis sex. Inde aliis sex Persico regno resignato Cambysi filio: sexennale bellum Tamyri regine Scytharꝝ intulerũt. Sexto anno a Babillo niis euocati atq; Balt Assare interfecto: reunitam monarchiam in Persas transtulerunt.

Totidẽ annis in bipartita monarchia regnatũ est apud Babyllonios. Primus Phul Belochus: ãnis. xlviii. Phul Assar. xxv. Salman Assar: decẽ & septẽ. Sennacherib: septẽ. Assar Adon: decẽ Merodach duo & qnquagita. Ben Merodach: uigiti ũno. Nabugdonosor primus: trigintaquinque, Nabugdonosor magnus quinq; & quadraginta: Ami linus Euilmerodach: trigita, Filius huius prim9 Reg Assar: tribus Secũdus Lab Assar Dach: sex Tertius Balt Assar: quinq;. Balt Assare interfecto: regnauerunt simul Cyrus & Darius annis duobus inde solus Cyrus duobus & uiginti. Filius Darii priscus Artaxerses Assuerus: annis uiginti: ultione interea sumpta de factiõe Tamarica: quæ per dolum patruum tradiderat Tamyræ. Huius duo filii: Cyrus Arthabanes & Darius Longimannus: septem mẽsibus pro imperio dimicarunt: & septimo mense Longimanno uictoria cessit: regnauitq; annis septem & trigin

ta. Eius filius Darius Nothos. annis decem & nouem. Magnus Artaxerses Darius Meneon: annis quinquaginta qnque. Artaxerses Ochus: sex & uiginti. Nostra ætate Arses annis quatuor. Darius ultimus sex. Magnus Alexander qui transtulit imperium in græcos: ānis duodecim. Seleucus Nichanor qui nūc agit trigesimum annum: successit toti Asiæ ac Syriæ. Finit.

Philonis Breuiarium de Temporibus.

B Adam usq; ad diluuium fluxerunt anni mille sexcenti quinquaginta sex. A diluuio ad Abraham: duo & nonaginta supra ducētos. Ab Abraham ad Moysem: quinq; & uiginti & q̄trincēti. A Moyse ad exitum de Aegypto & inchoatum templum ligneum: anni octoginta. Ab eo: ad inchoatum lapideum anno quarto regni Salomōis: & executioni mandatum decretum Dauid de successoribus regni: anni colliguntur octoginta & quatrincenti.

Philonis de Temporibus Liber Secundus.

Iquidē orta lite īter filios Dauid quos ex Bersabee genuerat: quis regno præcederet: Dauid edicto statuit a iunioribus īchoari: & ut alteri succederet: ubi posteritas naturalis deficeret. Itaq; a Salomone minimo ceptū est: & a Natan illi natu proximiore filio dicto Ahiasar & Mathat: & posteris eius Ahiasarim atq; Mathatym: idest ut omnes dicerentur & essent fratres principis & donati tempore ad succedendum. Hinc usq; ad Iosaphat & Ochoziam poste-

ritas Natham ſemper dicta eſt Ahiaſarim. Nam quos oc/
cidit Ioram poſteros Natham: quos pater in tribu Iuda
præter decretum honorauerat: filii Ioſaphat fratres Ioram
dicti ſunt: Similiter infantes eorum quos Ioram liberos
quidẽ: ſed reditu uacuos in tribu Iuda reliquerat: dicti ſũt
fratres & filii Ochoziæ: cum tamen Ochozias unicus ſo/
lus ex Ioram & Salomone ſuperſtes eſſet. Quo perẽpto:
omnem ſtirpem regiam Ahiaſarim Athalia conata eſt de
lere: niſi prouidentia Ioſabet ſororis Ochoziæ ex Ahiaſa/
rim. ſaluatus fuiſſet minimus ex Ahiaſarim infans Elyh
qui & Eliakin. Nam ſinonyma ſunt Syris & Aegyptiis
Elyh: Eliakin: Ioakin. Cognominatus autem infans Elyh
fuit Ioas primus ex domo Dauid: & poſteritate Natham:
pro quo Myzmor a dextro & leuo choro decantatus fuit
qui a ſeptuaginta ſenioribus ſeptuageſimus quartus poſi/
tus eſt & ſub Ioiada inſtitutus: ne diſperderet deus fundi/
tus domum Dauid: ubi finierat proles Salomõis. Ab iſto
Ioas atq; deinceps in rememorationem: reges ſemper bi/
nomii & trinomii fuerũt. Nam iſte primus dict9 eſt Elyh:
Ioas: Symeon. Item Her: Manaſſes: Ezechias: Ieſus: &
eiuſcemodi. Itaq; a quarto anno Salomonis uſq; ad finem
poſteritatis eius & primum ſucceſſorem Ahiaſarim cogno
mine Ioas: ſupputantur anni octo & triginta ſupra centũ.
A Ioas uero uſq; ad ſpontaneam tranſmigrationẽ Ioakin
anni ſunt. cc. xci. connumeratis. x. annis quibus regnauit
Amon captiuo patre Her qui & Manaſſes. Porro a tran/
ſmigratione ad deſolationem anni ſunt undecim.

Philonis de Temporibus Liber Secundus.

T a desolatiõe ad carceres Ioakin: sunt anni. xx. & ab eius trãsmigratiõe. xxxi sex annis sequẽtibus tũc editus Mizmor octogesimusseptimus. In fine aũt septimi anni. Euilmerodac: eductum Ioakin de carcere: in honore habuit: eũq; populus Heri cognominauit: q lucerna Dauid quæ timebat extincta illuxerit. & Mizmor octogesimus octauus editus est ad gratiarũ actionẽ atq; cõseruationẽ gentis & celerem missionẽ Messiæ, mox liberato Heri datus est a deo filius Mesezebeel cognomento Salathiel: qui anno decim oseptimo ante solutionẽ captiuitatis Barachiã qui anno, xvii. soluta captiuitate Dux populi fuit: & ab eo ducatu dictus Zorobabel. anno a trãsmigratione octogesimoprimo & a desolatiõe septuagesimo. Præfuerũt aũt populo duces ex domo Dauid & sacerdotes ex Leui seorsum usq; ad tẽpora Asmonai: Et de his septuaginta seniores: sic inscriptis reliquerũt. Iesus filius Iosedech magnus põtifex cũ Barachia Zorobabele filio Mesezebelis filii Neri ipse est Ioakin anno primo Cyri uenit Ierosolimã: qui secũdo anno dũ iacerent fundamẽta pphetantibus Agai & Zacharia: ob mortẽ Darii Idaspis in peditũ est opus: nec adiri potuit Cyrus qui bello Tamirico erat impeditus. Successit interfecto Cyro Assuerus: priscus Arthaxerses: qui bellũ pabat cõtra Arthaxat: factionis Tamiricæ fautorẽ: qui & ad defectionẽ cõpulerat Assyrios: Medosq; ac Persas: & Assuerus intra Babylloniã sese continebat ad eũ Iesus pontifex: quia duces Syriæ cõtra hebræos scripserant:

ſe contulit:relicto in pōtificatu anno.xii.Aſſueri filio ſuo Ioakin qui & Elyh.Ergo quia eo anno erat Aſſuerus occupatus bello:non eſt auditus Ieſus.Victor cum ſequēte anno miſſum a ſe Holofernem a Iudæis truncatum audiſſet edicto publico uetuit templum erigi.Succeſſerunt duo filii eius:qui de imperio contendentes:Dario Longimanno qui uotum relaxandi edictum patris emiſerat:ſeptimo mēſe uictoria ceſſit.Anno eius primo reuerſus Ieſus: hortantibus iiſdem prophetis ædificare templum ānixus eſt. Geſſit ergo Ieſus pontificatum primum uſq; ad .xii. annum Aſſueri priſci:annis ſex & triginta.Ioakin filius in eius abſentia:annis octo:Is & Iudit geſta conſcripſit:& anniuerſariam liberationis memoriam: quotannis agendam inſtituit.Idem Ieſus reuerſus proſecutus eſt pontificatum annis uiginti:uſq; ad uigeſimum annum Longimanni : natus annos triginta & centum.Ei ſucceſſit Ioakin: item ſecundo pontifex:annis.xlviii.uſq; ad.xii.annū magni Artaxerſis Aſſueri:qui geſta Heſter ſcripſit:& memoriā phurim inſtituit: hortante illum per litteras Mardocheo: qui decem & octo annis ætatem Iſaach ſuperauit. Tertius pōtifex ſucceſſit Eliaſib:annis uno & uiginti:uſq; ad.xxxiii. magni Artaxerſis.Hic primus poſuit Ieroſolimis portam gregis.Quartus pontifex Ioada geſſit pontificatum annis.xxiiii.& totidem Ioatham uſq; ad finem Ochi Artaxerſis Vltimus ſub Perſis fuit ſextus pontifex Iaddua annis decem.Principes uero ex domo Nathan.Primus Symeon qui & Ioas.Rurſus leui qui & Amaſias. Item Ieſus qui & Ezechias.Her quoq; qui & Manaſſes.Hii ante captiuitatem.Porro in captiuitatis ſolutione Zorobabel pri

mus præfuit annis octo & quinquaginta. Resa Mysciol/
lam: sex & sexaginta. Ioãna Ben Resa: tribus & quinqua/
ginta. Iudas primus cognomine Hyrcanus quatuorde/
cim. Ab Alexãdro uero ad Asmonaym pontifices usqꝫ ad
Iudam: Onias priscus annis uigintiseptẽ. Symon priscus
.xiii. Eleazarus Antiochi theos inimicus uiginti. Manas/
ses Seleuco Gallinico amicus uigintiseptẽ. Symon iustus
honoratus a magno Antiocho uiginti octo. Onias huius
filius a Seleuco spoliatus templo: trigintanouẽ. Hũc se/
quitur Iudas Asmonai. Duces uero ex domo Dauid usqꝫ
ad dictum Iudam fuere: Iosephus primus: annis septem.
Abner Semei. xi. Elyh Matathias. xii. Asar Maath. ix.
Nagid Artaxat decem. Agai Helly: octo. Maslot Naũ:
septẽ. Amos Scyrach q̃tuordecim. Matathias Siloa: de
cem. Iosephus iunior Arses: honoratus a Ptolemæo. lx. Ia
neus secundus Hircanus præfuit annis sex & decem.

m Ox secuti Asmonai simul cũ pontificatu etiam
ducatũ a domo Dauid surripuerũt: unde orta ini
micitia & simultas. Iudas Asmonai correptis ar/
mis contra Antiochum illustrẽ & filium eius Eupatorem
atqꝫ Demetriũ: præfuit annis quinqꝫ. Ionathas eius frater:
decem & nouem. Symon ab Antiocho Sidete immuni/
tate donatus: præfuit annis octo. Ioãnes Hircanus priscus
ex Asmonaim: annis. xxvi. Aristobolus uno. Iãneus Ale/
xander. xxvii. Eius uxor Alexandra nouẽ. Vltimus Hir/
canus: triginta quatuor: qui captus a Parthis relicta uxo/
re ac filia & eius fratre Aristobolo: mox Herodes iubente
Senatu Romano inuitis Hebræis regnũ tyrannicũ iniit:
sumpta sibi uxore filia Hyrcani capti a Parthis & decla/

rato filio eiusdem Hyrcani Aristobolo pontifice: ut Iu-
dæorum animos ad se inclinaret. Substulit autem ex filia
Hyrcani sibi uxore filios duos. Sed cum anno uigesimo
sexto tyrãnici regni sui Herodes reuersum socerum Hyr-
canum aduerteret: more prisco regis salutari ab hebræis.
Illum sibi socerum socrũq; atq; filiam sibi uxorẽ: & duos
ex ea susceptos liberos: & Aristobolum interemit: bien-
nioq; post Hebræos multis calamitatibus afflixit. Anno
uero trigesimo principatus sui tyrãnici: Zanedrim ex do-
mo Dauid deleuit: & Annaleũ quendam atq; Zanedrim
ex Proselitis suffecit qui nimium in lege uidebantur eru-
diti. Tum & Salome sororem suam & uirum eius de tri-
bu Iuda: Itemq; proprium filium quẽ ex uxore eiusdem
tribus susceperat interfecit q; diceretur iam in lege pmis-
sus Christus natus. Fessi tãdem Hebræi: ultro sibi ac eius
posteris regnum obtulerunt: iurantes in fide ipsius ac po-
sterorũ sese permansuros. Regnauit hic primus Herodes
Ascalonita tyrãnico principatu: annis triginta uno: & le-
gitimo sex. Et filius eius Archelaus annis nouẽ. Herodes
aũt Tetrarcha annis uiginti quatuor: cuius uigesimo pri-
mo anno legatus a nostris Iudæis ab Alexandria missus
adolescens erã. Sequutus est hunc Agrippa priscus: annis
septẽ. Agrippa iunior annis septem & uiginti. & Agrip-
pinus qui & Agrippa ultimus annis triginta: usq; ad hũc
ultimũ annum ætatis meæ decrepitæ.

e Xplicit Breuiarium temporũ Phylonis eruditis-
simi historici Hebræi: qui asserit in historiis suis
omnia tẽpora quadrasse ad ueros annales q̃tuor
monarchiarũ: qui soli & emẽdatissimi habentur: quos soli

uel maxime primi:retulerũt ex Chaldæis Berosus pro mo
narchia Assyrioꝝ:& Metasthenes Persa historicus ĩ anna/
liũ idiciis:pari forma ait ex græcis eos solos se ꝑsequutũ:
qui annales Græcoꝝ sequuti sunt septuaginta seniores in/
terpretes usq; ad Ptolemæũ & Asmonaim:inde Romanos
qui tẽpora sua diligentissime cõseruauerunt.

Xenophon de Aequiuocis.

s Aturni dicunt familiaꝝ nobiliũ regum qui ur/
bes condiderũt senissimi. Primogeniti eoꝝ Ioues
& Iunones:Hercules uero nepotes eoꝝ fortissi/
mi. Patres Saturnoꝝ Celi:uxores Rheæ & Celoꝝ Vestæ.
Q uot ergo Saturni:tot Celi:Vestæ:Rheæ:Iunones:Io/
ues:Hercules. Idem quoq; qui unis populis est Hercules:
alteris est Iuppiter. Nã Nynus qui Chaldæis extitit Her/
cules:fuit Assyriis Iuppiter:qbus oppidulũ paternũ:tetra
polim & caput impii statuit. Vnde ipsum Nynũ idest Io/
uẽ cognominauerũt:qui ꝓprio nomine Assyrius dicebat
a quo Assyrii dicti:& a cognomine urbs Nynus dicta.

De Secundo Aequiuoco Phoroneus.

p Horonei plures:sed ĩ pretio habiti duo. Antiqssi
mus claruit primo ãno Nyni:in parte Hellinica
quæ post Græcia dicebat. Iunior scd̃s rex Argi/
uoꝝ filius Inachi:inter quẽ & priscũ fuere decẽ ætates &
amplius.

De Aequiuocis Temporum.

a Etas apud diuersos diuersa metitur spatia: quia
apud Aegyptios spatio triginta annoꝝ perficit:
& apud Græcos quartã centenarii partẽ idest an
nos quinq; ac uiginti cõtinet. Annus etiã diuersus est. Et/
enim ipsi Aegyptii utunt anno qnq; menstruo:sæpe bi/

mestri: nō raro trimestri: sæpe quatrimestri: nōnunq̄ solari: quæ uarietas etiam ex nr̄is qui ab eis litteras habuerūt. sapientes coegit aberrare. Iberis annus q̄trimestris ut plurimū est: rarissime solaris. Ecōtra Chaldæi cū in antiquitate disciplinaꝶ suaꝶ utantur menstruo: in cæteris semper solarē se intelligere fatent̄. Et hoc pacto semp: quo Semyramis in columna Nyno ita excidit. Mihi pater Iuppiter Belus: auus Saturnus Babyllonicus. proauus cur Saturnus æthiops. Abauus Saturnus Aegyptius. Attauus Celus phenix Ogyges. Ab Ogyge ad meū auum sol orbem suū circūlustrauit semel ac tricēties & centies. Ab auo ad patrē: sexies & quinquageties. A patre ad me bis & sexagies. Columnā: templū: statuam Ioui Belo socero & matri Rheæ. In hoc Olympo Semyramis dicaui.

De quatuor aliis Aequiuocis.

O Lympus plura significat. Nā oīs mons regionis altior: Olympus a Græcis dicit̄. Vnde & plures Olympi: dicti q̄si toti lympidi. A Barbaris uero omne spatiū circulare ultimū: lympus dictus est: & cū interiori areas Olympus: a quo astrolabiū Olympus: & sacrum pomeriū Olympus est. Homeri plures fuere: quoꝶ qui eximius poetaꝶ extitit: ultimus omniū: postq̄ Thalē Milesiū inuenit̄. Nyni plures fuere. Primus omniū Assyrius: quē ab ampliato oppido patris uocauerūt Nynum idest Iouē lingua Assyrica. Huius fili9 Zameis etiā Nynus paterno cognomine appellatus fuit. Ogyges plures fuere. Primus supradictus attauus Nyni: quem Babyllonii Gallū cognomināt q̄ in inūdatione etiā superstes alios eripuerit & genuerit. Hinc Sage apud quos nauigio sal/

natus est & ereptus: ratem uocāt Gallerim ꝙ undis saluet. Verū Græca lingua Gallus candidū & lacteū significat: Phryga exsertum testiba: Latina gallinæ maritū & Celtas qui sunt Galathæ ueteres: a rege Galanthe filio Herculis a quibus Galathæ in Asia: & Gallo græci in Europa. Fuit autem priscus Ogyges in prima inundatione terrarum. Alter uero Atticus in tertia.

i Nundationes plures fuere. Prima nouimestris inundatio terrarum: sub prisco Ogyge. Secunda Nyliaca menstrua sub ægyptiis: Hercule ac Prometheo. Bimestris autem sub Ogyge Actico in Achaia. Trimestris: Thessalica sub Deucalione. Par pharōica: sub Protheo ægyptio in raptu Helenæ. Ab inundatione terrarum ad ortum Deucalionis secundo anno Spheri: septincenti supputantur anni. septincenti: qui natus annos duos & octoginta Thessaliam ubi primum in Hellina regnauit Phoroneus: uidit inundatam.

p Rothei fuerunt plures. Primus saga in Caspiis. Alter ægyptius: sub quo diluuium Pharonicum Erat enim sacerdos Prothei magni Phenicis: cui consensu totius orbis: templa: statuæ & aræ dicatæ sunt in Europa Asia & Aegypto.

c Admi fuere plures. Primus frater phenicis paulo post conditionem Troiæ: qui ambo apud Sydona regnauerunt. A Phenice quidem tota regio nomen accepit quæ est a Sydone ad Iamineum portū. Ascalonis urbis Semiramildis: uicinum monti tetrapolis atq; gymnasii ueteris phenicum: cum omnis ante Assyria diceretur. Paulo post fuit alius Cadmus Argiuus qui post exi

lium a Phenicia reuersus in Boetias Thebas condidit. Tertium qui in eadem urbe tyrannidem assumpserat: propulsauerunt Linus & Zetus. Quartus cum Sparthis bellũ gessit. Quintus paulo ante ruinas Troiæ Armonia Samothraca inclytus: qui a prisca uxore ob Armoniam certamen passus: rediens a phenicia detulit in Græciam primus sexdecim numero litteras rudes non phenicas: sed Galatharum & Meonum persimiles characteribus. Residuas retulerunt paulo post Palamedes & Simonides medicus. Fuit & ultimus: qui scribere docuit oratione soluta: cum ante litteras aduectas atq; post uernaculo solum carmine uterentur.

.C. Sempronius de Diuisione Italiæ: & Origine urbis Romæ.

Niuersa Italia a iugis Alpium oritur & in Leucopetram: fretũmq; Siculũ terminatur. Cingitur supero & infero mari: & secatur Apẽnino: qui a iugis Alpium ortus per mediam Italiam a Lyguribus ad Anconam porrectus inde paulatim usq; Venusiam reflexus: ibi ex transuerso diuidit Italiam: ex altera parte Brundusium: altera Veliã attingens circum sinum Tarentinũ: quo Ausones primũ inde Aborigines græci post Enotrium Arcadem tenuere: a quibus magna græcia nuncupatur: in qua sunt Enotrii Calabres: Salentini: magna græcia atq; Brutii. Porro antiquitus Italia in medium apeninum: & in cisapeninum: ad inferum mare: & in transapeninum ad superũ pelagus: & in alpes a Netiis ad Lygures diuidebatur.

Diuisio Alpium.

a Lpes ipsi tribus partitiōibus secantur. Prima Lygurum q̧ ab eis oriantur. A Nycea ad pœninũ sequens ab eo ad Ocram montem. Pœninus dictus a transitu Hannibalis. Tertia Taurisana usq̧ in Histriam. Omnibus alpinis exceptis Lyguribus notissima origo Etrusca est: præcipue Rhetiis.

De Apenino

a Peninus diuiditur in Lygures montanos: Apuanos: Vmbros: Sabinos: Sabellos Etruscos. Lygures dicti sunt a Lygure Phetontis filio qui omnium primus: multis sæculis ante græcos ex Actica colonias in Italiam transportauit: adiecitq̧ atq̧ miscuit antiqssimis Italiæ populis: ab Ostiis thyberinis usq̧ Niceam. Hinc ueteres omnem maritimam dixerunt Lyguriã. Itaq̧ pars Apenini a Nicea ad fontes Macræ Lygures montanos alit: quibus origo est a Genio & Lygure. A fontib⁹ uero Macræ ad fontes thyberis Apeninum colunt Lygures Apuani: Etruscis orti: cognomine ueteribus gallis: ut M. Antonius prodit. Portionem uero Apenini a fontibus thyberis ad Nar: inhabitant Vmbri: prima ueterum Gallorum proles: ut Augustus scribit. Ab amne uero Nare usq̧ ad fontes Silaris: montes tenent Sabini: quibus Saga est origo. Nam Sangni gẽtilis Sabi fuit. Hii paulo ante ruinas Troiæ disciplinas Etruscas didicere: & ius diuinũ & humanum a Megale Turreno perceperunt. Rursum a fontib⁹ Silaris ad fontes Volturreni & Sarni Sabelli proles Sabinorum incolunt: quos Romani Samnites: Græci uero Saunites uocant. Portionem uero Apenini a fontibus Sarni usq̧ ad magnam Græciam Thusci tenuerunt:

& residuã Græci. Hactenus de diuisione Apennini & Alpium:& origine habitantium in eo.

De diuisione planæ Italiæ.

Isapeninã Italiã flumina diuidunt:& itidẽ trans/
c apeninã. Padus amnis:Galliam Cisalpinam primo discreuit. Cisapadanã omnẽ:missis coloniis tenuere Thusci. Doria Thuscorũ prima familia incoluit principio ab asca colonia usq; Parmã:a qua & fluius Doria:& regio prius Doria nũc Emilia. a Parma itẽ ad Bononiã Bianora a duce:nunc Aurelia. Flaminia itẽ a Bononia ad Rubiconẽ amnẽ:antea Felsina a prĩcipe Etruriæ:missis coloniis Lamonibus a Rubicone ad Anconã: Senonũ Gallia Togata dicit̃:ab his qui duce Arunte primi in Italiã transcenderunt Alpes:a quibus sensim pulsi Etrusci:a Cispadana & transpadana regione:quæ nunc Gallia nomen habet. Et quidẽ oẽm transpadanã regionẽ Thuscorũ prolẽ fuisse inter omnes auctores conuenit:manentq; uestigia urbs Mantua:Lacus Etrusca origine dictus Larius q; a patricibus Volturrenis oĩa ea loca principio possessa fuerunt usq; Veronã. Hinc circa Lariũ lacũ a principibus dicta uallis Volturrena & Verona:a uera Thuscorũ familia:& ab Atria eorundẽ colonia:fluuius Veronæ argumenta seruanti. Nã usq; Atrianum fluuiũ qui limes ẽ Volturrenorũ & Venetiarũ:tenuere Etrusci:& Venetias principio quidem Phetontei:postea Troiani eiusdẽ mixti coluerunt Hæc de transapenina Italia & apenino monte: inter a uctores conueniunt.

De Transalpina Italia

c Isapenina uero ad inferũ mare:ueteres ita partiti

ſunt per amnes. A Nicea enim ad Macram tenent Lygu/
res mõtani:origine phaetontei. A Macra item ad Arnum
& portum Lygurnum:incolunt Etruſci:cognomine Ly/
gures Apuani: quos ſequuntur Lygures Etruſci Popu/
lonii:a Lygurno portu ad caput Etruriæ:a quo ad Thy/
berim ſunt Etruſci Lygures Turrheni in quibus ſunt cam
pi compluti lapidum:clari pugna Herculis: adhuc La/
mones dicti:ab ipſius Herculis filio Lamone. Pari for/
ma ab ultima Italia in Thyberim Romamq́ percurren/
do:a Velia ad Silarum fluuium Lucani a Samnitũ du/
ce Lucio orti:tenent. Ab eo ad Sarnum amnem:Picen/
tini habent. A Sarno uero ad Volturnum fluuium inco/
luerunt Cumani quos ab agro nullis uiribus Etruſci quã/
uis toti Italiæ impitarent potuerunt dimouere:aut in po/
teſtatẽ redigere. A Vulturno amne ad Silarim:Etruſco/
rum uetuſtiſſimus ager fuit:in quo prius Oſcam dictam:
poſtea Capuam condiderunt.

a Lyri autem uſq́ Thyberim Saturnus cum pri/
ſcis Aboriginibus fuit origo:ab Vmbris & Ca/
meſenis editis : ubi eſt mons Capitolinus: au/
reo ſæculo a Saturno habitatus: ubi & nunc aurea Ro/
ma terrarum caput. Q uam ob rem parum conſiderate
quidam ſcribunt: Romam poſtremis ac nouis ſæculis a
Romulo conditam:& appellatam atq́ ceptam:cum nul/
lum ex his tribus uerum apud maiores inueniatur me/
moratũ:ſed ſint ab eis contraria prodita. Non enim Ro/
ma a Romulo nomen habet : quippe quia geminis non
Remus & Romulus nomina poſuit Fauſtulus Etru//
ſcus & regius paſtor: ſed Rumulum & Rumen illos ab

euentu appellauit: quæ ſunt nomina Etruſca. Alioquin Romæ nomen & nominis origo uulgata eſſet atq; ma/nifeſta: quæ occulta eſſe ſaluberrima religio ſanxit: ne ſi origo nominis Romæ clareſceret: eius deus in cuius tu/tela Roma eſt: & a quo deriuationem habet: gentibus pa/teret & euocaretur ut cæteri. Quam ob rem & Ange//rona ſilentii dea ante Iani feſtos dies colitur præ foribus: ut ne cui liceat illud palam efferre: quod ad ſalutem rei publicæ ueteres ore obſignato intra pectoris arcana uo/luerunt contineri: cuius uiolatæ religionis pœnas primus luit Soranus. Non igitur a Romulo Roma: ſed econtra ab ipſa potius Roma cuius adeo eſt occulta deriuatio: Romulus nomen habuit: quæ ante ipſum Romulum ce/pta legitur coli annis paulominus octincentis ab Italo in Auentina Capena: & filia eius Roma in Palatino colle: & ante hos plus q̃ trecentis annis aureo ſæculo: a Saturno ubi nunc Saturni ædes ad radices Capitolini collis. At Romulus ſolum ex oppidulo Roma in Palatino colle quadratam & regiam reddidit: cuius quatuor potiones erant. Roma Vellia: Germallia ubi ficus Ruminalis & ædes Rumuli: a dei occulta deriuatione poſtmodum Romuli. Condidit autem eam: accitis amicis uatibus Etruſcis: qui foſſa ubi caput Erti tauri eſt pomerioq; ad prudentis uatis auſpicium ſacratis: circum Palatinum collem ſacro aratro cingi iuſſit. XI. Kalendas Maias hora inter ſecundam & tertiam: Sole in Tauro: Luna in Libra: Saturno: Venere: Marte: Mercurio in Scor/pione: & Ioue in Piſcibus: ut tradit Lucius Carrutius mathematicorum peritiſſimus. Sunt qui tradant illam

conditam.xii. Olympiade. Placet aliis octaua. Septima quibusdam. Sexta completa nonnullis præualet omnibus his Eratosthenis inuicta regula ut aiunt. Sed cum Pomponius Acticus coram senatu atq3 doctissimis uiris conferret: Græcorum certissima tempora compertum est: q ab Aenea & Troia excisa per tempora regum latinorũ usq3 ad Romulũ regem iam creatum: fluxerunt anni circiter triginta & quatuorcenti. Quare haud dubie cõdita est Roma Olympiade septima aut eius anno secũdo. Cõdita autem fuit primum in monte Palatino. Inde Sabinis & Thuscis in federa coeuntibus: incoluerunt Sabini quidem Capitoliũ & Quirinalem in quo Numa postea habitauit. Romulus & Rumnenses Exquilinum: Palatinũ & Celium: Thusci Luceres Viminalem & subsidentẽ cõuallem usq3 ad ædem Saturni: & radices Capitolii. Rumo fratri Auẽtinus ætate Romuli mansit. Hæc sunt uere tam priscæ Italiæ q̃ urbis Romæ antiquitates & origines: quibus quoniã plures Græci postremis temporibus in Italiam cõmigrantes commixti fuerunt: ob id a se principio emanasse Italiã Græcia falso existimauit Græca tum leuitas tum fabulositas. Quis enim ex antiquissimis non scribit a Iano Ianiculum: & Etruscos ueteres Gallos conditos: Et tamen plures Græcorum tradunt a Tutrheno Lydo qui fuit nuper & heri positos. Quin etiam & Turrhenam Thuscorum regiam non puduit eos Romam asserere. Tanta uidelicet imprudentia cũ meorum iactantia est: ut omnium gentium & imperiorum atq3 urbium præclarissimarum se conditores esse apertis sæpe mendaciis conscribant.

.Q.Fabii Pictoris de aureo sæculo: & de origine urbis Romæ. Liber Primus.

Taliæ imperium penes duos populos prīcipes extitit. Posteri9 Romani principio Thusci sub Iano ceperunt in aureo sæculo. Aurea ætas primo ortu generis humani fuit sic dicta: ꝙ posterioribus sæculis cōparata: æque atq; auꝝ inter metalla effluxit. Eam cepisse sub Ogyge ante Ninū annis circiter ducentis & qnquaginta: Xenophon atq; maiores prodiderūt. Is Ianus sub initium aurei sæculi leuum latus Thyberis Etruria tenuit. Cameses uero ac Saturnus circa finem eiusdē ætatis dextrū incoluerūt: ea ætate nulla erat monarchia: quia mortalibus pectoribus nōdū hæserat ulla regnandi cupiditas. Principes quia iusti erāt: & religionibus deditu: iure habiti dii & dicti. Non enim arbitria illorum ab equo uel populus a iure innato: discedebant. Nullo tunc uindice aut metu: sed sua sponte retinebant fidem & rectum. Pudor ipse regebat populos & ius principes. Domus illis non extructæ uel ornatæ luxuriaq; insignes erant & splendidæ: sed uel criptæ aut uiminū tuguria & caua arboꝝ ligna erant. Victum sponte nascentia præbebant: aut in diē uictus quærebatur uenatu. Vinum & far primus illis docuit Ianus ad sacrificia & religionem magis q̄ ad esum & potū. Primus enim aras & pomeria & sacra docuit: & ob id illi in omni sacrificio ppetua præfatio præmittitur: farq; illi ac uinū primo prælibatur. Vxor illi fuit Vesta quæ prima sacroꝝ regina sempiternū sacrificioꝝ ignem uirginibus credidit. Bella tunc

non ignota modo: sed ne cogitata in mentem uenerant. Ad pudorem & sanctimoniam domorum: primus ualuas seras & claues excogitauit & iuenit: & ab eo dictæ Ianuæ Olympo regio Etruriæ fanoq; sacrato: duodenis coloniis totidem pomeria arasq; sacrauit: & ad continendum recẽtes tum colonias in officio aureo: uirgas fascesq; singulis singulas dedit. Vnde ipse in manu uirgam & clauem: subq; pedibus bis senas aras habet. Circa finem aurei sæculi primus omnium Nynus rex Assyriorum hos aureos mores noua regnandi cupiditate mutauit: & primus limites transgressus: bella finitimis mouit: & totius Asiæ populos perdomuit: sub quo Cameses præfectus fuit Aboriginib9 Et paulo post frementibus undiq; contra se armis: toto prius pererrato orbe Saturnus ad Ianum se contulit. Eum comi hospitio Ianus receptum: Latio & Aboriginibus præfecit Et more: quanuis tũc finientis aurei sæculi: intra fines suos: sese quisq; continuit: Ianus in Etruria & Saturnus in Latio: thyberimq; fines imperii esse instituit. Intra enim suam cuiq; patriam tunc de more regnum finiebatur. Limes igitur erat inter eos thyberis: aræ uero limitum erant Ianiculum & Saturnia Capitolina. Etruriam a Ianiculo Ianus: Latium a Saturno Saturnus cognominauit. Ad radices enim Capitolii Saturnus condiderat: uti Ianus Ianiculum. Hæc igitur fuit prima Romæ origo ad radices Capitolii: ubi tunc pascua bobus erat.

Facies tũc agri huius instar arcus erat: cuius corda esset alueus Thyberis. Cornua ad solis quidem ortum rupes Auentina & ad occasum capitolina: media palatina. Eadẽ palatina rupes thyberim a fronte prospicit: a sinistris Ce-

lio:a dextris Exquilino iungitur. Auentinus item a fron/
te Thyberim & Capenam tenet: ad dexteram Celiolo ac
Viminali hæret. Capitolium ante se Thyberim & portam
Carmentalem cernit: hæret illi Quirinalis. Has rupes an
tiqui septem colles & septem montes appellauerunt. Area
huius arcus est quicquid campi iacet inter Auentinum &
Capitolium: & a palatio ad Thyberim. Lybissus antea in/
de Argeus: post uicus Thuscus dicitur. Paludes plures eo
passim Thyberina inundatio efficiebat: quæ hanc aream
non satis idoneam habitationi reddebāt: anteq̄ factis Ver
tumno sacrificiis in alueum suū thyberis uerteretur. Pri/
ma igitur origo Romæ fuit: collis Capitolinus: antea Sa
turnia dictus. sequens hunc Auentinus fuit habitatus ab
Atlante Italo e Sicilia aducto eo contra fratrem suū He
sperum: in cuius tutela erat Etruriæ imperium adhuc Ia/
no puero & imaturo ad munera regia & regni. Porro Ita/
lus dimicare a Iano & Etruscis prohibitus in Auentino cō
sedit: ad cuius radices iuxta thyberim: ope atq; consilio
Iani Capenam oppidulum condidit: & regionem eius per
missu Italiam dixit. Mox Hespero fratre rebus humanis
exempto: Italus in tutelam Ianum & Etruriam suscipiens
omnem circa thyberim regionem extinctis ultro citroq;
aliis cognominibus a se Italiam nuncupauit. Hæc est
prisca Italia: cuius nomen sensim ab Alpium radici/
bus ad fretum Siculum ac ipsi Siciliæ communica/
tum est. Denominare enim aut imponere gentibus & lo/
cis noua nomina: tantum regum ducumq; ius est. Su/
scepto igitur Italus Italiæ imperio: tum filiam suam Ro/
mam nomine: Siculis & Aboriginibus in Latio præfecit.

Quæ relicta Capena mediũ palatinum tenuit:& in uertice ubi hæret exquilion Romam oppidulum condidit qđ Valentiam sonat. Post eius obitum ob paludes neglectum oppidum fuit usq; ad aduentum Euandri qui cum oppido simul restituit nomen. Subsidens septem collibus campus Argeus dictus est ab Argo Euandri hospite & comitibus Argiui Herculis qui ad Euandrum uenerunt: & in saturnia subsiderunt. Hinc extrema argileta dicuntur. Supior Argiletus dicitur in principio uici Thusci sub Celiolo inter circum maximum & Auentinum ubi letũ Argi simul & sepulchrum est. Imus uero Argiletus est ubi Ianus quadrifrons:q & Vertunus in fine uici Thusci ad radices Capitolii:in foro boario ubi saturniæ uestigia. Tres igit᷑ colles primum coluere ante Romulum:medium quidẽ Roma filia Itali:extremos uero Saturnus & Italus.

.Q.Fabii Pictoris Liber Secundus

d Eniq; Romulus potitus rerum Albanarũ & usus maxima familiaritate regum Etruriæ:& rex primus ex regulis Italiæ creatus in Latio Romam oppidulum in regiã tetrapolim uertit: inq; palatino colle fundauit. Ascito enim ex Etruria uate atq; sacerdote:Olympum fecit:pomeriũq; sacrauit:& aratro ab Olympo in uico thuscho per palatiũ circunducens ab imo collis ad uerticem:quadratam urbẽ signauit. In uertice collis hærente Exquilion Romam oppidulum ampliauit:& e regione loco proximo Celio Velliam extruxit Cæterum in decliuo ad ima uersus circum maximũ Germalliam fundauit:ubi iussu Amulii fuerunt

expositi. Hac enim antea labebatur thyberis. Ab ea autē uersus Exquilias forum Romanum ædificauit. Et ita romolus ex regulo prim⁹ rex a Thuscis declaratus ē. Quā rem per occasionem acceptam Mithridates rex Asiæ pro ignominia Romāis opposuit ꝙ uernæ fuissent thuscorū. Quarto autem mense ab urbe condita perpetratū est audax facinus in raptu latinarum & sabinarum. Primi ex latinis bellum mouerunt in romulum Ceninenses: Antennates & Crustuemini. Romulus auxilio implorato a thuscis cum Celio rege Etruriæ. primum ex his triumphum retulit. Et ob id quartus urbis collis a thuscis habitari ceptus est: & Celius dictus. Subinde sabini bellum ingens orsi: coegerunt Romulum denuo a Lucumonibus socios milites expetere. Galerito Lucumoni Arbeæ negocium datū est: magna Etruscorum exq; urbe salpinatum manu uenit Qui cum offendisset Capitolium: captum a Sabinis ipse proximum capitolio quirinalem pro Romulo muniuit. Verum cum Romulus audax sub capitolium sabinos aggressus: uulneratus fugeret illumq; ad portam Palatinam sequuti Sabini Romæ potituri uiderentur illico Galeritus e Quirinali delapsus: uiamq; retro in Capitolium pedem ferendi: adimens ubi nunc Ianus quadrifrons a tergo Sabinos aggressus: unde fabula eiaculatæ aquæ sulphureæ est: in fugam uertit. Animaduersa re Romulus reintegratis uiribus & ipse a fronte cedebat: adeo ut Meti⁹ in paludem sese cum equo armatus iniiceret. Cædes ingēs fiebat. Et ne unus quidē euasisset: ni feminæ occurrissent. Fœdere icto Romulus urbis agrum diuisit in partes tris: equis collibus. Sabinis & Tacio Capitoliū & Quirinalis

Romulo sequētes Exquilinus & Palatinus in quo Roma: Galerito & Luceribus Thuscis: Celius & Celiolus obuene runt. Auentinū Romulus neminē passus est habitare. Nā fratri Remo illū sacrū esse uoluit. usq; Helernā. Cūq; cō/cessisset naturæ Celius & Galeritus rex Etruriæ successis/set: cōsensu tribuū: Celiolus & ab eo tota arcus Area septē collibus subiacens: Thuscis data: & sacrificio Iano Ver/tūno facto: egestisq; paludibus: habitabilis reddita: & ui/cus Thuscus dicta. Tribus igitur gentibus cōflata princi/pio urbs Roma habitataq; fuit nomīa imposuit princeps Thuscus. Nā hii tūc Italiæ īminebant imperio. Tacienses a Tacio: Rumnenses a Rumulo uocauit. Hoc enim noīe illū ab euentu nūcupauit lingua Etrusca ex Etruria oriū/da Larentia: & nupta prius uiro Thusco Faustulo: & inde Etrusco Carrutio. Suā uero tribū a se Lucerū dixit. Nam alia Trometina est a loco Celii. Hæc origo urbis Romæ solū ueteris: septicollis cū arcus area habitatæ: nunc uero ab his collibus in alios colles & cōualles in īmensum pro/latæ. Cæterꝝ noīa eiusdem ueteris Romæ hæc sunt. Noīa colliū. Capitoliū Quirinalis. Exquilinus: Palatinus: Ce/lius: Celiolus: Rumurius qui & Auētinus. Porro in area: hæc noīa sunt: Lybissus: Circus maximus: Foꝝ trāsitoriū. Argiletus supior. Argiletus imus. Via sacra. Senaculum. Cōcordia. Grecostasis: Aedes Saturni: Vertūnus qui & Ia nus quadrifrons. Foꝝ boariū. Vicus lōghus Vicus Arniē sis Vicus stellatinus. Sabatinus Larthenianus q & Veiēs phaliscus: quoꝝ cognoīa a Thuscis sunt cōmigrātibus in ciuitatē Romanā. Itē Herculis ara ubi Olympus & ini/tiū sacri aratri iūctim a Germalia ad sacrā uiā; uñ & nois

origo:Foꝝ piſcariũ:Porta Carmentalis·Aedes pudicitiæ: Rotũda Herculis.Foꝝ uenaliũ.Lacus Curtius:Suburra: Suburbanũ:Saturnia ubi nũc ædes eius:atq; Aerarium: Hæc ubi Roma uetus. In pte Romæ ſunt Etruriæ loca. Antipolis:Ianiculũ:Vaticanũ. Et Thyberis:limes impii Volturreni iter ueteres Ianũ & Saturnũ:q a prĩcipe illius urbe Volturrena p ſyncopã dictus eſt Volturnus:& ob id Thuſcus nõ latin9.Quod uero Vulturnũ ſine ſyncopa & cõpoſitione primitiuũ eſt nomẽ:notat fluuiũ in Sãnio & oppidũ Romanũ in litore:a quo Vulturnus de9 Thyberinus ĩ Latio ſicut & Volturnus ut caput impii ĩ Etruria. Quã ob rẽ deũ thyberinũ ſuũ dicit eſſe Roma atq; Etruria eundẽ & Ianũ Vertũnũ & ab his dictũ Vadymõna.

Antonini Pii Itinerarium.

Diuus Auguſtus quãuis totum orbem recte diuiſerit ubi ait: orbis totus diuiditur in partes tris:Europam:Aphricam & Aſiã:quæ fere eſt dupla ad quãlibet duarũ:in deſcriptione tamen locorũ orbis:multa loca memoratu digna ſiluit : quæue in præcipuis itineribus oppida & urbes occurrant:quæ maxime tum militibus: tum peregrinantibus:tum hiſtoricis non parũ proficiunt neglexit.Ea nos ſuo nunc ordine percurrere inſtituimus.

Ab urbe in Gallias itur itineribus ſex:maritimo litoreo:Aureliano:caſſiano:Thyberio:Flaminio. Maritimũ tenet Pheregenas:Caſtrum nouũ:Cellas:Herculem:Thelamonẽ: Caput Etruriæ:phaliſcas: Traianum: Populonium:Vada: Lygurnũ:Ericis. Entelliam:Delphinũ:Ge/

nuam inter porsenã & pheritonẽ. Monachũ. Nyceam.

Litoreũ continet Alsium: Cere: pyrganũ: Forum celle: Grauiscas: Cosas: Volaterras: Pisam: Lunã: & ipsum transitum in Gallias Cariaram.

Aurelianũ quod & claudianũ: fertur per ipsam Aureliam. Thermas stygianas. Forum nouem pago℞ Claudii. Tarquinias. Saturniãs Volcen. Tũniatem montẽ. Rosellas. Rosetum. Tursenam & transitum Apuam.

Cassiano itinere itur per Polito℞ Arcenum: Minionẽ: Forum Cassii: Arũtes camillarios: Tudernũ: Varentanũ: Vmbronẽ montẽ: Senam Coloniam: Phocenses: Lucam: & Caferonianũ transitum in Gallias.

Thyberinũ quod & Cyminiũ iter: fertur Gallera: Larteniano siue Veiente: Rosulo: Sutrio Lacu Elbii: & iugis Cyminiis: Fano Volturnæ: cuius claris gestis inuidit Liuius. Saleũbrone Volturnæ: Larthe amni: Volsinis: Clusio ueteri olim Comersolo: Clusio nouo a quo nũc dictus Clusentinus transitus Hãnibalis: & Phesule transitus.

Flaminiũ habet castrũ nouũ Ocreã: & Ocriculũ: Narniam olim Nequinã: Tuder: Hispellũ. Aut a castro nouo Spoletum: Camerinũ: Vrbinũ: Pisaurum: Ariminum.

Berosi Babylonici dignitate Chaldæi ad emendandos Antiquitatum errores Liber Primus.

Nte aqua℞ cladem famosam qua uniuersus periit orbis: multa præterierũt sæcula: quæ a nostris Chaldæis fideliter fuerunt seruata.

Scribunt: illis tẽporibus circa Lybanũ fuisse Enos urbẽ maximã gy-

gantū:qui uniuerso orbi dominabant᷑: ab occasu solis ad ortum. Hii uastitate corporis ac robore cōfisi:inuentis armis omnes opprimebant: libidiniq; inseruientes:inuenerunt papiliones & instrumenta musica & omnes delitias. Manducabant homines & ꝓcurabāt aborsus:in eduliūq; præparabant:& cōmiscebantur matribus: filiabus: sororibus:masculis & brutis:& nihil erat sceleris quod nō admitterent:cōtemptores religionis & deorum.

Tum multi prædicabant & uaticinabantur:& lapidibus excidebant:de ea quæ uentura erat orbis perditione. sed enim illi assueti corridebant oīa:cælestiū illos ira atq; ultione perurgente pro impietate atq; sceleribus.

Vnus inter gygantes erat qui deoꝝ ueneratior & prudentior cunctis reliquus exprobis erat in Syria. Huic nomen erat Noa cū tribus filiis:Samo:Iapeto Chem & uxoribus Tytea magna:Pādora:Noela & Noegla. Is timens quā ex astris futuram ꝓspectabat cladem:anno septuagesimo octauo ante inundationē:nauim instar archæ coopꝑtā fabricari cepit. Anuo. lxxviii. ab inchoata naui:ex improuiso exundauit occeamus & omnia maria mediterranea. Fluminaq; ac fontes ab imo ebullientes inundauerūt supra omnes montes accedentibus:atq; impetuosissime & supra naturā e cælo copiosissimis hymbribus multis diebus corruentibus. Ita omne humanū genus aquis suffocatum:excepto Noa cum familia sua quæ naui erepta est. Nam eleuata ab aquis in gordiei montis uertice quieuit: cuius adhuc dicitur aliqua pars esse:& homines ex illa bitumen tollere:quo maxime utuntur ad expiationem.

Ab hoc igitur anno salutis humanæ ab aquis primor-

dio ſumpto: noſtri maiores innumeros ſcripſerunt. Nos uero tedioſum illorum ſermonem abbreuiaturi referemus origines & tempora: & reges eorum duntaxat regnorum quæ nunc magna habentur: in Aſia quidem noſtrum omnium celſiſſimum Babylonicum: in Aphrica Aegyptiũ & Lybicum: quæ unum primo fuerunt: & ſub uno narrabimus. Poſtremo in Europa quatuor noſtri enumerant: Celtyberum: Celte: Kytim quod ille gentes Italicum appellant: & Tuyſconum quod a Rheno fluuio per Sarmatas in pontum finit. Addunt quidam etiam quintum dictum Ionicum.

Beroſi Babylonici de Antiquitatibus Liber Secundus.

Eceſſe eſt igitur nos ex premiſſis confiteri: quod & Chaldæi ac Scythæ ſcribunt: ſiccato ab aquis orbe non fuiſſe niſi dictos octo homines in Armenia Saga: & ab his omne hominum genus in terris ſeminatum: atq; ob id Scythas recte dicere & appellare Noam omnium deorũ maiorum & minorum patrem: & humanæ gentis auctorem & chaos & ſemen mundi. Tyteam uero Aretiam ideſt terram in quam ſemen chaos poſuit: & ex qua tanq̃ ex terra cuncti prodierunt.

Præter uero tres primores filios: Noa poſt diluuiũ gygantes pluresq; filios genuit. Quare ad abbreuiandũ plurimum conferet: ſi omnium poſteritates figurabimus ab ipſo Noa ſumpto exordio: deinde ſigillatim a cæteris. Primum itaq; dixerunt Ogygiſan Sagam ideſt illuſtrem ſacrorum pontificem Noam Dyſir.

Berosi Babylonici de Antiquitatibus.
Liber Tertius.

As igitur principiũ atq; Heroum origines atq; posteritates abbreuiamus ex nostris Chaldæis atq; Scythicis libris: quoad satis sit. Nã & multos alios memoriæ mandant: quos quia uel quia nihil ad nostram intentam accurtationẽ aut parum afferunt: ob id dimittimus: resumpturi illos ubi opus fuerit.

Quo pacto exinanitus orbis fuerit coloniis & hominibus oppletus: dicendum est. Exsiccata humo & torrefacta terra: Noa cum familia de monte Gordieo: ut par erat: descendit in subiacentem planiciem plenam cadauerum quã usq; ad hanc ætatem appellant. Myri Adam idest euiscceratorum hominum: & inscripsit in lapide in monumentũ rem gestam: & uocant incolæ locum: egressorium Noe. Compressi uero coniugibus: perpetuo geminos edebant marem & feminam: qui adulti & coniuges effecti & ipsi binos partu liberos semper edebant. Neq; enim unq̃ deus uel natura defuit rerum necessitati quæ ad uniuersi orbis spectat opulentiam pacto: breui in imensum adaucto humano genere omniq; Armenia completa: opus erat eos inde recedere: atq; nouas sibi sedes conquirere.

Tunc senissimus omnium pater Noa: iam antea edoctos Theologiam & sacros ritus cepit etiam eos erudire humanam sapientiam. Et quidem multa naturalium rerũ secreta mãdauit litteris: quæ solis sacerdotibus Scythæ

Armeni cõmendant. Neq̃ enim fas est illa: ulli in spicere aut lege uel docere q̃ solis sacerdotibus & inter sacerdotes dũtaxat: sicut & quos rituales libros reliquit: ex quibus il lis primũ Saga nomen fuit inditũ: idest sacerdos & sacri-ficolus & pontifex.

Docuit item illos astrorũ cursus & distinxit annum ad cursum solis & .xii. menses ad motum lunæ: qua scientia prædicebat illis ab initio quid in anno & cardinibus eius futurũ contingeret: ob quæ illũ existimauerunt diuinæ na-turæ esse participem: ac propterea illum Olybama & Ar-sa idest cælũ & solem cognominauerunt: & illi plures ciui tates dedicauerunt. Nã & ad hæc tempora Scythæ Arme ni urbes habent Olybama & Arsa Ratha: & eiuscemo-di. Cunq̃ iuisset ad regendũ kitim: quam nunc Italiã no-minant: desiderium sui reliquit Armenis. ac ꝓpterea post mortẽ illum arbitrati sunt in animam cælestiũ corporũ & illi diuinos honores impenderunt. Et ob id solũ hæc duo regna Armenum quidẽ quia ibi cepit Italicum uero quia ibi finiuit & docuit & regnauit naturaliumq̃ atq̃ diuino-rũ quæ eos erudiuit libros plenissime illis conscriptos reli quit: illum uenerantur simulq̃ cognominant cælum: solẽ: chaos: semen mundi: patrẽq̃ deorũ maiorũ & minorũ: ani-mam mundi mouentem cælos & mixta: uegetabiliaq̃ & animalia & hominẽ: deũ pacis: iusticiæ: sanctimoniæ ex-pellentẽ noxia & custodientẽ bona. Et ob hoc illum utreq̃ gentes signant in scriptis cursu solis & motu lunæ: & sce-ptro dominii quo malos & noxios expellebat a cetu homi num: & castimonia corporis & sanctimonia animi: duab9 clauibus religionis & felicitatis. Neq̃ minus Tytheã quæ

mater omniũ erat. Aretiã ideſt terrã uocabãt: & Eſtã ideſt ignẽ poſt mortẽ cognominauerũt: quia ipſa regina ſacrorum fuerat: & puellas docuerat ſempiternũ ignem ſacrorum inextinctum ſeruare. Cæterũ Noa ante diſcederet ab Armenia docuit illos ſimplicem agriculturã: magis curãs religionẽ & mores q̃ opulentiã & delicias que ad illicita & libidines ꝓuocant & celeſtiũ iram nuper induxerãt. Primus tamen omniũ inuenit uites atq; plantauit: & uinum cõficere docuit: cuius uim inexpertus & uaporẽ ebrius effectus minus pudice in terram cecidit. Erat illi ut diximus filius ex tribus primis adoleſcentior Chem qui ſemper magice at uenefice ſtudens: Zoroaſt nomen cõſequutus erat. Is partem Noam odio habebat: quia alios ultimo genitos ardentius amabat: ſe uero deſpici uidebat: potiſſime uero idem infenſus erat patri ob uicia Itaq; nactus opportunitatem cũ Noa pater madidus iaceret illius uirilia comprehendens taciteq; ſubmurmurans: carmine magico patri illuſit: ſimul & illũ ſterilem pinde atq; caſtratũ effecit: neq; deinceps Noa femellam aliquã fecundare potuit. Ob beneficium inuẽte uitis & uini dignatus eſt cognomẽto. Iano qd' Arameis ſonat uitifer & uinifer. At uero Chem cũ publice corrũperet mortale genus aſſerens & re ipſa exequens congrediendũ eſſe ut ante inundationẽ: cũ matrib9 ſororibus: filiabus: maſculis: brutis: & quouis alio genere: ob hoc eietus a Iano piiſſimo & caſtimõia atq; pudicitia refertiſſimo: ſortitus eſt cognomẽtũ Chem Eſenua ideſt Chẽ infamis & impudicus: incubus propagator. Eſt enim Eſen apud Scythas Arameos infamis & impudicus. Enua uero tum impudicus. tum ꝓpagator. Eum inter homines hui9

dogmatis sequuti fuerũt ægyptii:q sibi illũ suũ Saturnũ inter deos adolescentiorẽ fecerunt & ciuitatẽ illi posuerũt dictã Chẽ Myn:a qua ad hãc ætatẽ oẽs ciues illius appellamus Chem menitas. Verũ posteri hoc uiciosum dogma neglexerũt:retento quod fuit primi moris:ut inter fratres & sorores coniugum iniri posset.

Berosi Babylonici de Antiquitatibus Liber Quartus

Vltiplicatum est in imensum genus humanum:& ad comparandas nouas sedes necessitas compellebat. Tum Ianus pater adhortatus est homines pricipes ad quærẽdas nouas sedes & cõmunem cetum inter homines agendum:& edificandas urbes. Designauit itaq; illas tres partes orbis Asiã Aphricam & Europã:ut ante diluuium uiderat. Singulis autem his principibus singulas partes ad quas irent partitus:ipse p totũ orbem colonias se traductuꝝ pollicit9 est.

Itaq; Nymbrotum creauit Babyloniæ Saturnũ primũ ut ibi primum edificaret cum coloniis suis. Quare Nymbrotus assumpto filio Ioue Belo cũ coloniis furatus est rit/uales Iouis Sagi:& cũ populo uenit in cãpũ Sẽnaar ubi designauit urbem & fundauit maximã turrim anno salutis ab aquis.cxxxi.regnauitq; ibi annis.lvi.& deduxit turrim ad altitudinem & magnitudinem montium : in signũ atq; monumentum q; primus in orbe terrarum est popul9 Babylonicus & regnũ regnorũ dici debet. Ergo ab eo exordiemur:& per ipsum mensurabimus omnia regna:& eorum reges ac tempora:abbreuiãdo illa in hunc modum.

Anno.cxxxi.a salute ab aqs pria oium gẽtiũ & ciuita/

tũ fundata ẽ a Saturno Babylonico nr̃o: urbs & gens nr̃a Babylonica: multiplicataq; est nimis numero posteritatis magisq; studuit paci & religioni Saturnus deorꝶ q̃ opulentiis. Et turrim quidẽ edificauit sed non compleuit: nec designatã urbem fundauit: quia post quinquaginta sex ãnos subito non comparuit translatus a diis.

Ab exordio huius Ianus pater misit in ægyptũ cũ coloniis Chem esenuum: in Libiã uero & Cyrenem: Tritonẽ & in totam reliquã Africam Iapetum priscum Atalaa. In Asiam orientalem misit Gangem cum aliquot ex filiis Comeri Galli. In Arabiam Felicem Sabum: cognomine Turiferum. Arabũ præfecit Arabiæ deserte & Petreium: Petreie Canam posuit a Damasco usq; in extima Palestine.

In europa regem Sarmatie fecit Tuysconem a Tanai ad Rhenum: iunctiq; sunt illi omnes filii Istri & Mese cũ fratribus suis ab Adula monte usq; ĩ Mesem beriam ponticam. Sub his tenuerunt Tyras: Archadius: Emathius. Italiam tenuit Comerus gallus. Samotus possedit Celtas: & Iubal occupauit Celtiberos.

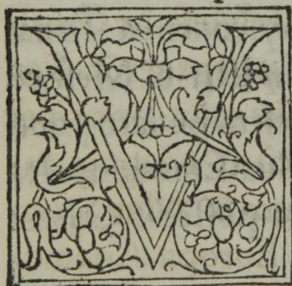
Hii sunt qui egressi sunt post Nymbrotum: singuli cũ familiis & coloniis suis: relinquentes nomina sua locis in signum expeditionis a Iano patre commisse: & ad monumentum posteris ut scirent quis eorum fuerit conditor.

Hii iuxta mandatũ Iani coloniis turri constructa pro metropoli: ipsi in Veis & cauernis casas habebant. Solus noster Saturn9 iccirco excessit mandatum: Quia urbem urbiũ & regnũ regnorꝶ uoluit esse Babilloniã. Rursus his tẽporibus Ianus cum omnes in colonias missi abiuissent: eos qui remanserant bipartitus est. Nam secum

retinuit filios plurimos quos post saluté ab aquis genuit: & item maximã gentium multitudiné quũ secum in colonias cõducturus erat. Scytha cũ matre sua Araxa & aliquot coloniis qui Armeniã incolerét: rex primus relictus est cõstituto summo pontifice Sabbatio Saga ab Armenia usq; in Bactrianos: que longitudo a nobis ad hãc ætatem uocatur Scythia Saga.

Postremus omniũ ipse Ianus ab Armenia per orbé colonias seminaturus: egressus est. Hæc nostri maiores multis libris tradiderũt. Nunc de téporibus eoꝝ ac posteritatibus dicemus: iuxta id quod in nr̃a Chaldaica & primordiali Scythica historia fideli memoria cõseruatum est.

Berosi Babylonici de Antiquitatibus Liber Quintus.

T supradiximus ãno a salute humani generis ab aquis centesimo trigesimo primo: cepit regnum Babylonicũ: sub nr̃o Saturno: patre Iouis Beli: qui imperauit annis. lvi. Anno huius. x. Comerus gallus posuit colonias suas ĩ regno: quod post Italia dicta est. Et regioné suam a suo noĩe cognominauit: docuitq; illos legem & iusticiam.

Anno eius. xii. Iubal condidit Celtiberos & paulo post Samotes qui & Dis celtas colonias fundauit: neq; qsq̃ illa ætate isto sapientior fuit: ac ꝓpterea Samotes dictus est. Anno Nymbroti. xv. Occeanus ad Nynũ Aegypti cõsedit: & multos ex sorore Tetyde edidit liberant. Inde supuenit ille corruptor hũani generis Chemesenuus: ubi Thelchines magicam docens: maxima opinione celebrabatur.

Anno. xviii. eiusdẽ Babylonici regis. Gogus Sabeam

Arabiā Felicem cum Sabo ſuo patre puer tenuit:& Tryton Lybiā & Iapetus priſcus Atalaa Aphricā:Cur Aethiopiam:& Getulus Getuliam.

Anno eiuſdē.xxv.Thuyſcon Sarmatas maximos populos fundauit:& Meſa cū filiis Iſtri priſcos Meſios poſuit:uſq; ponticam Meſembriam ab Adula monte.

Anno.xxxviii.eiuſdē regis Sage Armeni multiplicati poſſederunt oēm Caſpiā regionē:ab Armenia uſq; in Bactrianos:& Ianus pr̄ Ianeos colonos trāſduxit ī Hircaniā & Ianilos in Meſopotamia uerſus mare ſub Babylonia.

Anno.xl.eiuſdem regis aliquot coloni ex filiis Comeri in Bactrianis ſibi ſedes quæſiuerunt. Et Ganges in India ſedem ſui nominis.

Anno.xlv.eiuſdē regis aliqui ex filiis Meſe ac Getuli iuncti ſimul primi Meſagetas in India ꝓpagauerūt. Eadem tempeſtate Saturnus rex Babyloniæ miſit principes coloniarum Aſſyrium Medum: Moſcū & Magogum: qui regna cōdiderunt Aſſyrium: Medum & Magogum in Aſia:Moſcos uero & ī Aſia:ſimul & Europa. Anameon quoq; adoleſcentulus Meones a ſe dictos condidit: & regnauit centum quinquaginta annis.

De Belo Ioue.

[S]ecūdus rex Babyloniæ Iuppiter Belus filius dicti Saturni:regnauit annis.lxii.& fundamenta deſignata Babyloniæ:oppidi magiſq; urbis erexit.Pace fruebatur uſq; circa finem impii ſui.

Anno.iii.huius:Comerus more Scythico unde uenerat docuit ſuos Italos urbē curribus cōponere. Et iccirco Vei appellati ſunt uocabulo Sago:qui Veias plauſtrum

appellant:& urbem ex his compositã si parua sit Veitulã: si magna Vlurdũ:si metropolis Cy Ocholã ad hæc quoq; tẽpora Scythæ plaustris & curru pro domibus utuntur. Et sub solario quidẽ stabulum:supra uero habẽt officinas domus. Concludit & loca a se cognominata.

Tyras postquã Tyrum fundauit:cum principibus co/ Ioniarũ litora maris tenuit:fundauitq; Traces: Arcadius Arcadiam: Emathius Emathiam tenuit.

Anno.xlv. huius Beli Ianus pater posuit colonias in Arabia felice & a suo nomine unas uocauit Noam & a co gnomine Ianineas. Qui uero ex posteritate Comeri erãt: Galli ab auito cognomine illos appellauit Gallos.

Anno.lvi. huius Beli Chemesenus uenit in Italiam ad Comeros:& non comparente Comero:cepit colonias re/ gere atq; corrumpere suis impietatibus & sceleribus.

Ianus uero pater circa Arabiæ Felicis fluuium plures colonias relinquens & a se Ianineas cognominãs:in Afri/ cam ad Tritonem uenit.

Hac ætate Iuppiter Belus cepit libidine dominãdi tor/ queri. Et paulo ante Araxa cum filio Scytha:creato om/ nium gentiũ Sagarum rege Sabatio Saga atq; in Arme/ nia relicto:ipsa occupauit omnẽ partem occidentalem ab Armenia usq; in Sarmatiam Europæ.

At uero Iuppiter Belus cum nõ possit alios subiugare nisi subacto & trucidato Sabatio Sagarũ rege:clam mo/ litus est illum perimere. Cũq; Saturnus prospiceret se nõ posse euadere:q̃ innumeras insidias sibi parauerat Iuppi/ ter Belus:clandestina fuga se tutabat in Sagis Caspiis de litescendo. Cunq; naturæ concederet:iussit filio Nyno ut

Sabatiũ Sagam funditus deleret:& omnes populos Babylonico regno subiiceret:quia omnium in orbe primum fuisset. Quo accepto Sabatius delitescebat in Bactrianis Sagis:quousq; cerneret tempus idoneum uel ad regnum uel ad fugam. Ita arma Iouis cõtra eum parata illum regno pepulerunt circa tempora Semiramidis.

Eodem tempore Triton reliquit filium Hãmonem regem Lybiæ: qui accepit coniugem Rheam sororem Camesenui Saturni Aegyptiorum. sed tamen ex Almanthea adolescentula clam Rhea Dionysium substulit:& in Nysam urbem Arabiæ educandum misit.

De Nyno:filio Beli.

Ertius rex Babyloniæ a nostris scribitur Nynus: Iouis Beli filius:& regnauit annis .lii. Hic omnibus suis uiribus sumptis armis pr̃is sui Iouis Beli: omnibus bellum intulit: nulli pcens: & Sabatium sagam q̃ esset in omniũ desiderio omni studio ad interitum quæritabat. Quare etiam toto huius tempore exul apud suos delituit. Hic omniũ primus ex nostris regibus Babylonicum regnum propagauit: & omnium primus templum Belo patri:& matri Iunoni: & Rheæ aue & statuas in medio oppidi Babyloniæ erexit.

Anno huius Nyni.iiii.Tuyscon Gygas Sarmatas legibus format apud Rhenũ.Idipsum agit Iubal apud celtiberos:& Samotes apud celtas.Ecõtra Camesenus Saturnus Aegyptiorũ Comaros Italos nitebat̃ corrũpere iuuãtibus illum cõuenis & aduenis quos ille pro Italiæ coloniis

cōduxerat:quos ipsi uocāt mōtanos Aborigines. At apud Lybiā lis orta ē inter Rheā & Hāmonē ob stuprū admissum cū Almanthia:quærebatq; Rhea ubi Dionysius esset ut eū perderet:& diu lis ista rixaq; pseuerauit. Anno Nyni .x. Ianus pater ex Africa in Celtiberos hispalos uenit:ubi duas colonias dimisit a se dictas Noelas & Noeglas. His .n. etiā ātea cognominibus cognominauerat uxores Iapeti & Chemesenui. Nyni āno .xix. ianus pater ueniēs in Italiā cū comperisset Camesenuū preter opinionē corrumpentē iuuentutē:tribus annis illū æquo animo tulit. Deinde illi aliquot coloniis assignatis:eū Italia exceder iubet. Ipse oēs colonias diuisit. Etenim oēs colonos Comaros corruptos & conuenas & aduenas:montana trans Ianiculū amnem colere iubet: illisq; filiam suā Cranam Helernā idest suffragio ab his electam & exaltatā reginā cū sceptro albā dat.

Nāq; duos filios suos nouissimos cum illoꝝ posteritate Cranū & Cranā Ianus cū Comero miserat:coaluerantq; in gentē atq; posteritatē maximā quā nostra ætate Ianigeneā uocant:cognominant autē Razenuam:idest sacram propagatricē incumbamq;:cōtra impietatē Camesenui. Itaq; suam posteritatē separatā ab Aboriginibus esse uoluit cis Ianiculū amnē in planitie atq; maritimis. Cognominauit autem eam Razenuam ut & Cranum Razenum.

Interea cū Italia discessisset Camesenuus:ad illū Rhea uenit:& illi nupta ambo contra Hāmonē cum Titanibus pergunt:ibiq; bello cōmisso pellunt regno Hāmonē & in Cretā cogunt. Cum in Lybia Camesenuus regnat:parit ex Rhea sorore Osirim:quē cognominauit Iouem.

Vigesimo secundo anno Nyni Ianus in Thuscia Iani-

culū m quod ætate Camesenui cōdidit sedem sibi ꝑpetuā statuit usq; Arnum: ubi colonias positas uocauit Aryn Ianas: idest a Iano exaltatas. Vetuloniæ iura dicebat & docebat atq; regebat.

Anno Nyni. xliii. Sabatius cū aduerteret nullo pacto sibi licere uti regnis: creato Armenis Sagis rege filio Barzane: insarmaticū ponti litus concessit. Eadē tempestate. Dionysius Hāmonis filius armis sūptis Rheā & Camesenū regno paterno pellens: & secū Osirim retinēs in filiūq; adoptans: eum a patre suo Hāmonē Iouē cognominauit uti a magistro Olympo olympicū eiq; totius ægypti regnū tradidit. Eodē anno uirgo Palladon apud Tritonidē lacū infantula exposita ab eodē Dionysio Ioue Lybico ēt cognominato adoptata in filiam fuit quæ omnem militiā prima Lybicos docuit. Eodē tēpore Ianus pater ianigenas Razenuos docuit physicā: astronomiā: diuinatiōes: ritus: & rituales scripsit: & omnia literis mandauit: eisdem uero nominibus & ueneratione diuina sunt ꝑsequuti: quibus in Armenia Saga erāt usi.

Anno. xlix. Nyni: celtiberos rexit Iberus filius Iubal: a quo Iberi nominati fuerunt. Nyni. li. anno apud Celtas regnauit Samotis filius Magus: a quo illis oppida plurima posita sunt. Vltimo āno Barzanes in Armēia a Nyno superatur.

Q uarto loco regnauit apud Babyloniam uxor Nyni Ascalonita Semiramis ānis. xlii. Hæc antecessit militia: umphis: diuitiis: uictoriis & impio omnes mortales: Ipsa hāc urbem maximam ex oppido fecit: ut magis dici possit illam ædificasse q̄ ampliasse. Nemo unq̄ huic feminæ

cõparãdus est uirorꝝ:tãta in ei9uita dicunť & scribunť cũ ad uitupationẽ:tũ maxime ad collaudationẽ magnifica.

Huius primo anno oritur ex Rhea & Camesenuo in Aegypto Iuno Aegyptia cognominata Isis maxima frugifera:legifera:soror & uxor Osiridis.

Eodem anno Sabatius Saga a põto soluit in Italiã ad patrẽ Ianũ quem exceptũ hospitio post aliquot annos illũ Coritum creauit:& Aboriginibus præfecit.

Anno.vi.Semiramidis apud Rheni Sarmatas regnauit fili9 Tuysconis Mãnus:& apud Ianigenas Razenuos Vesta uxor Iani sempiternũ ignem custodiendum uirginibus puellis edoctis sacra tradidit.

Anno.xii.Semiramidis:Sabati9Saba cũ Iano regnat.

Anno.xvii.Semiramidis Sabatius Saga docet agriculturam & aliquantulum religionis.

Anno Semiramidis.xxii. Sabatius Sabũ præfecit Sabinis & Aboriginib9:ipse iuxta Ianiculũ cũ aliis Curetibus regionẽ coluit & ibi obiit. Anno.xxxiiii.eiusdẽ apud Celtiberos regnat Iubalda fili9 Iberi:apud mõtẽ sui noĩs.

Q uit9apđ Babylonios regnauit Zameis Nynias fili9 Semiramidis:ãnis.xxxviii.In regno Babylonico hic parꝝ resplẽduit:ornauit tñ tẽpla deorꝝ & Chaldæos ampliauit.

Eius ãno prĩo cũ Sabati9obiit:Ianus pr̃ senissim9 filiũ suũ Cranũ coritũ creauit:octauoqꝫ post ãno obiit expletis uitæ suæ ãnis.cccl.& Ianigenæ illũ Vortũnũ appellãtes: templũ illi & diuinos hoĩes:ut par erat impenderunt.

Hoc ãno Osiris inuẽtis a se & a sorore adolescẽtula frumẽto & frugib9:cepit docere illa ĩ palestina:inde reuersus in Aegyptũ:& inuẽto aratro & his quæ ad agriculturã p-

tinẽt:sensim uniuersum pagrauit orbẽ:docẽs quæcũq; in
uenerat:& ita uniuerso impauit orbi:exceptis gẽtib9 quæ
iam in Babyloniorꝝ uenerant potestatem.

His tẽporibus regnauit apud Celtas Sarron:qui ut cõ
tineret ferociã hominũ tum recentũ:publica litterarꝝ stu/
dia instituit & apud Tuyscones Inghaeuon.

De.vi.Rege Assyriorum.

Sextus Babyloniæ rex Arius regnauit annis.xxx.qui
adiecit impio oẽs Bactrianos.Nã paulo ante mortẽ Ny/
niæ Camesenuus pulsus ab omni ferme orbe in Bactria/
nos sese cõtulerat:& illos magico præstigio sibi deuinxe/
rat:adeo ut apud illos maximis uiribus imparet. Coacto
aũt Camesenuus maximo populorꝝ exercitu inuasit Assy/
rios:contra quẽ Nynus dimicans superior fuit:& Came/
senuũ obtrũcauit:inde paulo post ipse obiit.Q uare Ari9
collecto exercitu:post patris Nyniæ obitum Bactrianos
& omnes Caspios subiecit.

Cran9 Ianigena sororẽ suã mortuã cũ Ianigenis Raze
nuis suis & oĩb9 simul Aboriginib9 solẽni põpa celebrat:
Et illi Lucũ iuxta Ianiculũ amnẽ solẽnesq; ritus & diem
sacrat:ipse senex filium suum Aurunum Coritum creat.

Arii.xx.anno apud Celtiberos regnat Brygus:qui mul
ta oppida suo nomini fundauit:adiectis nominibus capi/
tum originum:qũibus illa consignabat.

Apud Lybiã regnauit priscus Hyarbas:uir ferox ar/
mis & militia Paladue.

Anno .xxiiii. Arii apud Ianigenas Razenuos regnat
Aurunus filius Crani.

Anno.xxix.apud Celtas Dryius peritie plenus.

De.vii.Rege Assyriorum.

Septimus Assyriis imperat Aralius ãnis.xl.uir iste claruit ingenio & studio militari:& primus adauxit pompas & gẽmas:& muliebres delitias. Apud Lybiã Hyarbas cũ Paladuis feminis belligerans:non fuit illis par. Quare donis occurrẽs se ac regnũ illaꝝ permisit potestati.

Apud Tuyscones regnabat Herminon uir ferox armis & apud Celtas Bardus:inuentione carminum & musicæ apud illos inclytus.

Aralii anno.x.Armeni Ianigenæ Griphonii cum coloniis suis ad Aurunum Ianigenũ uenerũt: quos exceptos hospitio:etiã sedẽ cũ Ianigenis Razenuis assignauit. Classe quoqꝫ Auson eodẽ tpe ab Auruno fuit except9 ãno.viii. sequẽte & sibi sedes ĩ oriẽtali Italia ab eodẽ cõsignata fuit.

Idem Aurunus in Vetulonia lucũ sacrauit crano: & inter Isos idest deos ãnumerauit Iano quoqꝫ Vortũno templum & statuam non procul'urbe dedicauit:& deo Razenuo in Vetulonia sacellum condidit.

Nouissimis ãnis Aurunus Malot Tagetẽ filiũ creauit Coritũ &.xxxv.Aralii ãno obiit & successit Malot tages.

Anno penultimo Aralii classe uenit ad Malot Tagetẽ Ianigenum Razenuum phaetõ cum suis qui inuenies oĩa ab Ausoniis occupata ab oriẽte & mõtana a Gallis & Ab originibus possessa:planiciem uero a Razenuis Ianigenis habitata:donatus fuit parte occidentali:possseditqꝫ cũ sua posteritate mõtes & totũ Eridanũ ũsqꝫ in regionẽ proximam Istis relinquens nomina locis.

Eo tempore Italia in trib9 locis arsit multis dieb9 circa Istros:Cymeos & Vesuuios uocataqꝫ sunt a Ianigenis illa

loca palensana idest regio confragrata.

De.viii.rege Assyriorum.

Octauus rex Babyloniæ fuit Baleus cognométo Xerses & regnauit ânis.xxx. Hûc appellauerût Xersem idest uictoré & triumphatoré q imperauerit duplo plus gentibus q Aralius. Erat enim militia ferox & fortunatus: & propagauit regnum usq prope Indos.

Huius Balei Xersis téporib9: regnat apud Celtiberos Tagus cognométo Orma: ex quo patria dicta fuit Taga: apud Tuyscones regnat Marsus: & apud Lygures Phaetõ relicto filio Lygure: regressus est in Aethiopiã. Malot Tages ritus sacros a Iano traditos & Aruspitinam auxit.

De nono rege Assyriorum.

Nouus rex Babyloniæ Armatritis ipauit ânis.xxxviii. q magis ad uoluptates & delitias côuersus: ea quæ ad libidiné spectât: cû inuenit tû maxime inuéta ampliauit. Huius ætate apud Celtas Lógho regnauit: & apud Celtiberos Bet9 a quo regnû habuit nomé & apud Ianigenas Sican9 fili9 Malot tabetis: a quo cognõinata fuit Vetulõiæ regio.

Anno.xx. Armatritis Lygur misit Cydnû & Eridanû cû coloniis cû fratrib9 & nepotibus: & occupauerût usq Istrum in italia.

Sicanus deificauit Aretiam: & nominauit eam lingua Ianigena Horchiam.

Osiris in Tracia peremit gygantem Lygurgum.

Anno Armatritis.xxxii.apud Celtiberos tyrãnidé assûpsit Deab9: q hoc cognomentû pmeruit a fodinis auri & diuitiis: qs prim9 ibi cepit & iuenit opprimés colonias. Et post duos ânos apud Celtas regnauit Bardus iunior.

De.x.Rege Assyriorum.

Decimus Assyriorum rex imperat Belochus:ãnis.xxxv. qui iccirco a Belo sumpsit cognomen: quia cum imperiũ uoluit exercere maximũ pontificiũ Beli Iouis:& maxime circa auspicia & diuinationes occupatus fuit. Eius annis apud Tuyscones regnauit Gambriuius:uir ferocis animi.

Apud Emathios cepit regnare Macedõ filius Osiridis a quo nunc nomen retinet prouincia:atq; circa hoc regnũ Osiris depressit gygãtes: qui iam tyrrannidem ceperant.

Vigesimo nono huius Belochi anno:apud Celtiberos Lomnimi florebãt:& ædificaueret a suo noĩe urbẽ magnã Lomnimã. Anno aũt sequente Itali oppressi a tyrrãnis gygãtibus in tribus palensanis:aduocauerũt Osirim: qui cum coloniis ad Istri uicinos fontes puenerat. Osiris totã Italia potitus.x.annis illã tenuit & a se noĩauit ĩ triũphũ: & sub dictione positis gygãtib9 regem Ianigenis reliquit Lestrigonem gygantem: sibi ex filio Neptumno nepote.

Anno.xxxiii.Belochi:rex Lucus regnare cepit apd Celtas Nouissimis annis Belochi:tenuit mare Acticũ:& ebulliens inundauit Acticam.

De.xi.rege Assyriorum.

Vndecimus rex babylõiis fuit Bale9 ãnis.lii. Hic post Semiramidẽ supra cæteros enituit fama:splenduit impio usq; ĩtra Indiã. Libri multi de eius gestis sunt a nr̃is cõscripti.Huius ãno.x.Porcus Cados Sene insulã cõpleuit Vetulonicis coloniis partẽ relinquis posteritati Lygures.

Hui9Balei tpib9Indi sua obtulerũt Babyloniis.Osiris in ægyptũ reuersus colũnã quæ pmanet inscripsit ĩ monumẽtũ expeditõis suæ p totũ orbẽ. Apud tuyscones regnat

Seu9 & apđ Celtas celte:a quo nomé hũerũt mõtes illoꝝ maximi a cõflagratõe siluaꝝ:q diuidit celtas & celtiberos

Typhon ægyptius:oĩb9 orbis gygãtibus cõsciis:fratrẽ suũ Osiridé Iouẽ iustũ ægyptiũ pemit: & ipse in ægypto assumit tyrãnidẽ Busiris in phenicia in phrygia uero alius Typhon in Lybia Anteus:in Celtiberia Lomnini:in Italia Lestrigones & in toto mari Milinus Cretensis.

Hercules Osiridis filius:cui nomen est Lybi9.cũ Iside in ægypto substulit Typhonem in phenicia Busiridem: aliũ uero Typhoné in phrygia:Milinum in Creta:Anteũ in Lybia Lomnimos in Celtiberia:a q̃ substituto illis rege Hispalo ad tyrrãnos Italiæ cõ uersus ẽ.Cũq; ĩ Italiã p cel tas trãsiret:pmissu parẽtũ Galtea genuit illis galatẽ regẽ.

In Italia decẽ ãnis debellauit &expulit Lestrigões post q;.xx.ãnos apud illos pacifice regnauit:multaq; illis op/ pida a suo nomie & a suo cognomine Musarna sicut Ge/ drosie & Carmanie fundauit:& loca aquis ĩpedita habita tioni hominũ cõmoda fecit. Anno itaq; Balei xli.orsus in Italia pugnã contra gygantes :biẽnio añ illius obitũ illos deleuit.Ita ab Hispalis Hercules uenit in Italiam:Lestri/ gones & oẽs tyrãnos substulit.Arnos:Lybarnos: Musar/ nos a se cognominatos condidit trigintaq; annis rexit:& accersitum Tuscum illis regem reliquit.

Altadas.xii.rex Babylõiis fuit:regnãs ãnis.xxxii. Hic interposuit tẽpus suũ delitiis existimãs uanũ eẽ laborib9: & suæ uitæ miseria cõtiua laborare.nõ qdẽ alioꝝ hũaneq; gẽtis utilitate ac beneficio. sed exitio ac seruitute: Iccirco suũ institutũ fuit:ut uita diuitiis & gloria:aliena stulticia põt miseria a se & maiorib9ptis sibi fueret qđ uiueret.

Huius Altadis tēpore Hercules filiū Tuſcū ex Araxa ſuſceptum ex Tanaide regiōe euocat. Galates: a quo Samothei galli dicti: eius ætate regnauit apud Celtas & Vandalus apud Tuyſcones

Hrcules Tuſcū filiū Ianigenis creat Coritum ex more. Quo etiam illis rege relicto: ipſe ſenex admodum in Celtiberos reuertitur āno Altadis.xxxix. & regnauit ibi atq; obiit: cui Celtiberi tēplū ad illi9 Gades & ſepulchrū & diuinos honores tribuerūt: plurimaſq; illi9 triūpho & noī urbes dedicauerūt: ut Lybiſoſonā: Lybiſocā lybūcā lyborā.

Galatheū puerū ad Herculē miſſum in Siciliā cū coloniis miſit Tuſcus. Idē Tuſcus primus palatuam militiā & initiamenta Razenuos Ianigenas docuit.

De.xiii. Rege Aſſyrioꝝ.

Tertiuſdecimus Babiloniæ rex Mamitus: regnauit annis.xxx. Is rurſus milites exercuit & aſſue fecit laboribus & interpoſitis delitiis: unguētis & opobalſamis militiā & pugnas exequebatʳ: cepitq; formidini eſſe Syris & Aegyptiis. Huius anno.xxii. Alteus Tuſci filius regnat apud Iāigenas: & biēnio añ Heſpus frater Kitym apud Celtiberos: rurſus apđ celtas Harbō & apud Tuyſcōes Teutāes.

Quartuſdecimus rex Babiloniis impauit Mancaleus ānis.xxx. cuius anno primo apud Celtiberos: Kitym pulſo fratre Heſpero in Italiam: regnauit.

Duodecimo uero anno Mancalei apud Ianigenas regnat Kitym relicto in celtiberis rege filio Sycoro. Eiuſdē Mancalei temporibus apud Tuy ſcones regnat Hercules Alemānus. apud Celtas Lugdus: a quo prouincia & homines cognomenta ſumpſerunt.

Kitym ob mētis excellentiam Ianigenæ ſua lingua uo/
cauerunt Italum Atalaa. Hic filiam ſuam Electram Iani/
genorum principi Cambo blaſconi dedit cõiugē : qui pro
nuptiis colonias miſit tranſalpes Italiæ proximas: & Ro/
mam filiā ſuā Italus primo ſubreginā Aboriginib9ſacrat.
filiū quoqꝫ ſuū Morgetē Italus Kitym creauit Coritum.

De.xv. Aſſyrioꝝ rege.

Quintuſdec mus Aſſyriis imperat Sſterus ānis.xx.
uir de cuius geſtis & prudētia omne uulgus perſonat. Hu
ius temporibus Morges filius Itali creauit Coritum ſuum
cognatum Cambo Blaſconem: & paulo poſt idem Corit9
manet itus. Apud Celtiberos regnat Sicanus filius Sicori
poſt obitum Sferi ſub Mamelo.

De.xvi.rege Aſſyrioꝝ.

Sextuſdecimus rex Mamelus Babilloniis impat ānis
.xxx.cuius anno octauo Romaneſſos filius Romæ fit pri
mus ſub regulus montanorum Aborigenum : & Sicanus
regnat apud Celtiberos.

Apud Celtas Beligius a quo illi Beligici appellantur re
gnat: & apud Ianigēas tādē a patre Iaſi9 creat9ē Coritus.

Iaſius creatus eſt Coritus & anno ſequente ſimul cepe/
runt duo reges uidelicet primus rex Athenienſiū Cecrops
priſcus: & Iaſius Ianigena apud Celtas.

In Iaſii nuptiis affuit Io ægyptia. Sola enim feminarū
uno plus Dodone centenario uixit & uniuerſum ferme or
bem luſtrauit poſt uiri interitum.

De.xvii.rege Aſſyrioꝝ.

Decimus ſeptimus rex Babilloniorum fuit Sparetus:
& regnauit annis.xl. Sub eo ceperunt miranda in orbe.

Nam terræmotus Babylonios terruit. Atheniẽses regnum exorsi sunt ãno quarto eius. Et eodẽ anno Iasius Ianigena imperauit Italicis: & Siceleus aliquãto post Celtiberis.

Sub Spareti imperio finierunt Aegyptii reges magni Orus: Acẽcheres: Acoris: & cepit Chencres q cũ Hebræis de Magica pugnauit: & ab eis submersus fuit.

Anno quoq; huius. xxxiii. & . xxxv. in Thessalia diluuiũ fuit: nõ solum ex hymbribus: sed ꝓ obturatis montibus casu: flumina planiciẽ impleuerũt: & subsequuto terræmotu apertis ostiis montiũ: aquæ in alueos regressæ: & in alia eoꝝ parte post terræmotũ sequutum est incendiũ sub quodam illoꝝ rege Phaetonte: & noster rex Phenices & Syros subegit. Antea uero anno. xx. huius imperii ab Italia Io in Aegyptum regreditur. Et lis prima intestina oritur pro regno inter Dardanum & Iasium.

Aborigines sequebant᷑ partes Dardani: Ianigenæ uero & Siculi cum Siceleo partes Iasii.

De. xviii. Rege Assyriorum.

Decimusoctauus rex præfuit Babyloniis Ascatades annis. xli. qui funditus omnẽ Syriam ditionis suæ fecit: cuius anno. xiii. uitis inuenta apud Græcos narratur. Sub eodem anno Dardanus Iasium dolo peremit: & fugiẽs in Samothraciam: diu ibi latuit.

Iasio Coribantus filius successit.

Ascatadis anno octauo: Cãcres uictus Hebræoꝝ magica: periit in mari: cui apud Aegyptios successit Acherres. Apud celtiberos Lusus: apud celtas allobrox: & apud aborigines Italos Romanessus filius Romæ. Primus Saturnus cõsecrat9 mox obiit: cui successit fili9 ei9 Picus prisc9:

Anno ultimo regis Ascatadis: Ato donauit Dardanũ parte agri Meonici: & ita regnum Troianum cepit. Dardanus si qua iura ĩ Italiæ regno habebat: resignauit Turrheno filio Atus.

Turrhenus adnauigans in Italiam Ianigenã: a Cybele & Coribanto tanq̃ ex Herculeis: hilari hospitio exceptus: & ciuilitate Razenua donatus est.

Ipse Turrhenus multa Meonica ornaméta proferens: dedit Coribantus uero & Cybeles ordinata Dinastia duodecim ducũ duodecim populoꝝ qui essent ex Ianigenis: ipsi in Phrygiam se contulerunt.

Porro etiã sub Ascatade apud Aegyptios fuere reges Cherres & Armeus: q cognominatus est Danaus: & Ramesses cognométo Aegyptus. Itaq; q reges & tépora traduntur a nostris de primoribꝰ regnis orbis a Iani diluuio primo usq; ad Dardaniæ regnũ códitum: his nostris breuissimis annotationibus sint hactenus dicta.

Manethonis Historici: q post Berosum scripsit: Liber.

Erosus inter Chaldæos historicos probatior: defloraui breuissimis annotationibus omnia Chaldaica: de potioribus regnis orbis: a diluuio maxĩo qđ eoꝝ maiores scribunt fuisse ante Nynum usq; ad præcipuũ regnũ Troiæ conditum. Nos quoq; ubi ipse reliquit prosequemur ea: quæ nobis ex nostris historicis uel eorum relationibus cósequuti sumus: per nostros Aegyptios reges progrediendo: ut ipse egit sub Assyriis.

Aegyptꝰ eiecto fratre Danao regnauit ãnis. lxviii. Ab

eo Aegyptus nomen accepit. Pharaones pro dignitate dicebant. Anno huius quinto regnauit Amyntes annis. xlv.

Anno sexto regnauit Dardanus annis. lxiiii.

Decimo anno Danaus Argis: annis. l.

Anno. xviii. huius regnauit Turrhenus apud Ianigeneas annis. li. Anno. xxxiii. in Creta regnauit Asterius.

Anno eiusdē. xxxv. apud Celtas Romus: a quo Romā di & biēnio post apud Aborigines Faunus priscus: Apud Atheniēses Pandion. Anno. l. apud Assyrios Belochus iunior: & anno. lxvii. apud Aborigines imperabat Amnus Faunigena.

Secundus post hunc Pharao Menophis imperat apud Aegyptios annis. xl. cuius secūdo anno apud Troianos regnat Erictonius annis. xlvi. Tarquon priscus apud Razenuos Ianigenas: qui nunc dicuntur Turrheni & Tusci ob Turrhenum & peritiam diuinorum quae a Iano didicerunt: regnat annis. xxi. Apud Celtas Paris: Apud Celtiberos Testa Lybius Tryton.

Anno septimo eiusdē apud Assyrios regnat Belopares & Minos regnat in Creta. Anno uero decimonono Atheniensibus regnat Erictheus. Anno trigesimo quinto eius apud Tuscos annis quindecim regnat Abas: a quo positi sunt abii Tusci: & anno eiusdē trigesimo tertio Argis regnat Abas Argus.

Anno. xxx. Menophis Cadmus & Phenix a mari rubro profecti: apud Sydonē regnauerūt. Post septēniū Cadmus docuit rudem Graeciam: & regnauit Thebis. Apud Assyrios regnauit Lamprides & ultimo eius anno Zetus & Amphion expulerunt Cadmum.

Post Menophim cepta est dynastia Larthũ ut in Italia quæ dynastia durauit annis solaribus.c.xciiii. Hor Larthum in Aegypto primus fuit Zetus:qui regnauit annis lv.cuius anno octauo in Dardania regnauit Tros:in Tuscia uero anno huius.xxxiii.regnauit annis.xxxviii.Veibenus ex familia Veituloniæ.

Primo quoq; anno Zeti regnauit apud Celtas Lemannus: &.xxxii.anno apud Aborigines: Mars Italus cognomento Ianus iunior. Anno eiusdẽ.xxxv.apud Celtiberos Romus regnauit.

Secundus Larthes Aegyptius fuit Ranses annis.lxvi.

Anno eius.xxiiii. Assyriis impat Pãnias. Eiusdẽ anno .xxviii. Atheniẽsib9 regnat Egeus. Cadmus Armoniã sororem Iasii Samotracis ducit uxorẽ. Olbius regnat apud Celtas. Anno.lx. Cadmus ex Zelotipia prime uxoris ob Armoniam discrimen certamenq; patitur.

Eiusdẽ anno.xxiii.Ceculus cognomẽto Saturnus iunior regnat apud Aborigines: & tertio anno post apud Turrhenos regnat Oscus:cuius insigne fuit serpens. Hic ex Vetulonia multas colonias seminauit:apud quam erat oriundus magna familia.

Anno eius.xiii.Ilus regnauit apud Troianos.lii. ãnis: & Palatu9 apud Celtiberos:apud Celtas Galatas iunior:q uicit Sarmatas:& condidit Galatas Asiæ.

Anno eiusdẽ.xlvii.Picus iunior fit rex aboriginib9:& apud Tuscos regnat Tarchon scds annis.xliiii.post Picũ.

Anno penultio Ranisis apud Celtas regnauit Nãnes.

Tertius Larthes Aegypti9 Amenophis ãnis.xl.regnat & impat:cuius anno primo Laumedon impauit Troiæ.

Troiæ. Anno uero tertio Sofarmus regnat Assyriis: & Hercules Amphitrionis nascitur anno.vi.uixitq; ānis.lii. & periit igne: primus ex maximis pyrratis.

Anno Amenophis.xiiii.apud Aborigines regnat Faunus iunior: &.xxix.anno Tuscis imperat Thyberinus ex familia Veia Vetuloniæ annis.xxxv.

Quartus Aegyptiis imperauit Ammenephos annis xxvii.cuius anno.iiii.apud Celtas regnat Rhemus a quo Rhemi. Anno nono eius apud Assyrios regnauit Tautanes: & anno decimosexto apud Aborigines Latinus: apud Tuscos autem regnat Mezentius.

Secutus est ultimus Larthes septem annis: post quem secuta est Dinastia sine Larthe annis centum septuaginta septem per quam numerabimus qui Babillonii: Aegyptii & Turrheni floruerunt. Anno dinastiæ Diapolitanorum primo Troia euersa fuit: & anno tertio Aeneas uenit ad Italiam: ad Latinum & Euandrum: & Turrenos apud quos regnauit Tarchon iunior annis.xx.

Anno septimo. Ascanius Latinis imperat: āno uero sequente Teuteus Assyriis & post Francus Celtis ex Hectoris filiis: & anno eodem Lydi mare obtinuerunt.

Anno quadragesimo secundo. Amazones templum Dianæ Ephesi succenderunt: & anno quadragesimo septimo. Ocnus imperauit Italiæ annis.xlvi. uixit ānis.xcvi. &.xlix. Siluius Latinis: & Tyneus Assyriis.

Anno.xlv.Dinastiæ regnauit Latinis Aeneas Silui9 & Assyriis Dercilus anno.xlvii.At.lxxii.Tuscis imperat Pypinus annis quinquaginta duobus.

Anno.viii.regnat Latinis Silui9 Latin9: &.cxxi.Eupa

les Assyriis. Anno. clviii. Alba Latinis regnat: &. cxxviii. Nyci9 Fesulanus Tuscis annis. xlvii. Anno. clxvi. Pyseus Tuscus pyrrata imperat Italiæ ãnis quinquaginta duob9 Ita paulatim Assyrii: Aegyptii: Turrheni delitiis eneruati decrescunt: econtra latini crescunt. Itaq; subiciemus breui loquium quo pacto reges Assyriorum: ægyptiorum cepe runt eneruari: econtra græcorum & latinorum Aborigi/num. Apud enim Tuscos Piseo successit Tuscus iunior an nis. xxxix. huic Amnus annis. xxv. quem secutus est Fel/sinus annis triginta tribus. Hinc Bon annis uiginti octo Atrius uiginti septem. Marsias decem & octo. Etalus tri/ginta. Celius uiginti & uno. Ex latinis autem secuti sunt per quos propagati Romani imperium tenent.

Decretum Desiderii Regis Italiæ.

Reuocamus statuta regis Aistulphi contra Vetulonos edita: ut lacus non Tyrensium sed Vetulonum sit: quia la cus magnus Italiæ ideo italiæ dictus est: quia ager eorum prius est Italia: dicta ab ibi sede Itali decreta. Et ut suam Longholã nõ Longobardulam sed cognomine sui amplia toris Turreni Terebum uocent. Et ut sub uno muro cin/gãt sua tria oppida Longholam: Vetuloniam & Turrenã Volturnam dictã Etruriã: totãq; urbẽ nostra adiectione. Viterbum pronuncient: ut Rhoda & Ciuita Balneoregiũ dici iussimus. Permittimus pecuniis ĩprimi Faul. sed amo ueri Herculẽ & poni sanctũ Laurẽtiũ eorꝝ patronũ: sicut facit Roma & Bononia. Iubem9 quoq; repari Cort Nyen tã: Dardaniũ: Assiũ. Foranniũ: Cornyetũ & Tuscanellũ.

Nos enim nõ sumus Thusciæ destructores ut nos apud Gallos accusat Hadrianus papa. Nã in Thusia ædificaui/

mus a fundamentis:uobis quidē Volturrenis: Caluellum Vicū horchianū:Balneariā:Barbaranū:& Gariofilū. Sentinatibus aūt Ausdonias:Roda:Cofanū. Volaterris Roda Comalum. Lunæ Sergianū & petrā sanctā:olim fanū Feroniæ. Phocensibus aūt sanctos Geminianū & Miniatem. Fesulanis oppidū Munionis:in quod uagos & sparsos Aryn Ianos & Palantes Fluentinos collegimus. Rursus plures antiquas nobiles urbes ampliauimus & muris cinximus:& nunc id idem agimus circa Lucam: Pistoriū Arerium:Orbitum & Etruriam nunc Viterbū:cuius nomen aut a nobis constituta decreta siquis uiolauerit : aut capite puniatur:aut laqueo strangule tur. Hoc itaq; non ē Etruriam destruere:ut nos arguit Hadrianus : qui pacem ultro a nobis oblatam respuit.

Quare tibi Grimoalde præfecto Viterbensi præcipimus ut q̄diu dubia pax perseuerat iubeas omnes Thusciæ milites paratos esse in armis:& commeatus ac stipendia sine auaritia fac in promptu habeas:ut non solum occurrere hostibus:sed etiam illos inuadere.

Ciues non grauabis nouis exactionibus.
Ex Papia uenient. Viterbenses.

FINIS.

Hos Vetustissimos auctores Nuper repertos Impressit Bernardinus Venetus Anno a Natali Christiāo. M.II,D.

CVM GRATIA ET PRIVILEGIO